

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
Inserati: do 9 petiti vrst 4 K, od 10—15 petiti vrst 6 K, večji inserati
petiti vrst 8 K; notice, poslano, izjave, reklame, preklic petiti vrst 12 K;
poroke, zaroke velikost 15 vrst 120 K; ženitne ponudbe beseda 3 K.
Popusti le pri naročilih od 11 objav naprej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Kneževa
ulica št. 5, prilčno. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:
V Jugoslaviji: celoletno naprej plačan K 300—
polletno 150—
3 mesečno 75—
1 25—
Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 2 po nakaznici.
Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Kneževa ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.

Dopise sprejema le poštano in z dodatno frankovano.
Rokopisov se ne vrsta.

Posamezna številka stane 50 par = 2 kronl.
V inozemstvu 65 par = K 2.60.

Poštnina plačana v gotovini.

Dr. Fr. Zbašnik:

Nekaj misli k preosnovi naše uprave.

III.

Samostojna republika! To je bilo premnogim kaj všeč. Zlasti pa tistim, ki niso vprašali: »Kako bo a državo bolje?« ampak: »Kako bo zame bolje?« A taki smo bili menda ob prevratu mi vsi. So bili pač taki časi! In imeli smo hkratu poleg samostojnih poverjenstev še vse polno samostojnih uradov. Republika v republiki! Gotovo samostojnost je lepa stvar. A tudi draga stvar! Preveč samostojnih organizmov je luksuz, ki si ga tudi bogatejša država ne morejo privoščiti, kot je država SHS. Pomisliti treba, da potrebuje vsak samostojen urad tudi svoj lastni ustroj. Vseled tega potrebuje vse polno uradnikov, ki bi jih ne bilo treba, ako bi bila ostala uprava urejena približno tako, kot je bila prej. Sedanje razmere so tudi v drugem pogledu nevzdržljive. Vprašam: Kako pa bo naše uradništvo, ako se sedanja uprava temeljito ne izpremeni? Pol. uradnik je moral biti prej izvežen v vseh panogah politične uprave in se je uporabljal, kakor je potreba nanesla, zdaj v tem, zdaj v onem referatu. Imel je tako priliko razširiti si svoje obzorje, pa polagoma priti do spoznanja, za kaj pred vsem ga usposablja njegov talent, njegove zmožnosti. Kajti človek se ne zave vselej takoj, za kateri poklic je ustvarjen. A če si je bil o tem enkrat na jasnem, je pač skušal sčasoma priti tja, kamor je po svojih zmožnostih spadal. Tu se je potem lahko izpopolnil za določeno specialno stroko ter si priboril lahko tudi sloves strokovnjaka. Tako kakor je sedaj, pa je obsojen politični uradnik v hiranje. Kamor se zaleti tam običji. Njegovo znanje je zelo omejeno in če mu postane po preteku par let jasno, da je svoj poklic zgrešil, si ne more pomagati.

Pa še neko drugo slabo stran ima vse to. Poprej se je upravni uradnik uporabljal pač tam, kjer je bilo momentano največja potreba zanj, pri tej ureditvi, kakor jo imamo sedaj, pa se kaj lahko zgodi, da je v kakem uradu ali oddelku deli časa premalo dela za vse uradništvo, drugje pa bi potrebovali v istem času več moči, a jih nimajo kje vzeti.

Večkrat se v novem času čuje, da treba število uradništva skr-

čiti. Gotovo! Toda ne na ta način, da bi se morda zasluzni uradniki tik pred uveljavljenjem uradniške službene pragmatike odslavili in to v času, ko izkušeni upravnih uradnikov tako krvavo potrebujemo, temveč s pametno reorganizacijo politične uprave.

Tudi sicer mislim, da institucija samostojnih uradov ni koristna in primerna. Naj povdarim na tem mestu, da mi niti najmanj ne hoči na misel, da bi komu zoper govoril ali pisal. Samo za stvar mi je. In če to pišem, pišem iz tega vzroka, ker smatram, da je dolžnost vsakega, da pove v stvarih javnega interesa svoje misli. Posegel bi pri tej svoji razpravi lahko sem ali tja po zgledu. Toda ker se je po časopisih n. pr. že razpravljalo o gradbeni direkciji in generalni inspekciji vod, naj se tudi jaz malce pomudim pri teh dveh institucijah.

Po izkušnjah, ki so si jih pridobili oni naši tehniki, ki so bili prej v deželni službi, kjer so odločevali deželni odborniki laiki, je povsem umevno, da stremijo ti po samosvojitvi. Kajti nič prijetno ni, če si se ukvarjal s kakim načrtom mesece in mesece, pa pride kdo, ki stvari ne razume prav in napravi križkraj čez tvoje delo. Toda v tem pogledu se tudi juristom ni godilo bolje, če ne morda še slabše, kajti pred tehnično vedo so imeli gotovi gospodje vendarle še malo več respekt kot pred juridično. V čisto tehničnih stvareh bi bilo torej gotovo prav, če bi bila gradbena direkcija čisto samostojna in edino merodajna. Toda preko tega naj bi se samostojnost gradbene direkcije ne raztezala, ker se bojim, da bomo imeli sicer v okoliših posameznih samoupravnih oblasti vedne konflikte, kar bi napredek v raznih deželnokulturnih vprašanjih seveda vse bolj oviralo nego pospeševalo. Kakor znano bo obsegal delokrog samoupravnih oblasti, velik del onega, če ne morda še več, kar smo prej umevali pod dež. kulturo, torej vsekakor tudi razne zgradbe, ki se brez tehnikov ne dajo izvršiti. Če pa ostaneta gradbena direkcija in generalna inspekcija vod samostojni, kako bo potem razmerje med tema dvema institucijama in samoupravno oblastjo? Ali naj bo do naposled te odvisne od onih dveh? Ali pa bo moralo celo v vsa-

kem posameznem primeru posredovati ministrstvo? Kajti če sta gradbena direkcija in generalna inspekcija vod samostojna urada, potem je samo logično, da imata samoupravna oblast v pokrajini ne more dajati nikakih direktnih ukazov!

Sprijazniti se tudi ne morem prav z mislijo, da naj bi imeli tehnični uradi svoje lastno pravno osobje, takorekoč juriste za privatno uporabo. Jurist, ki izreka razsodbe, mora biti po mojem mnenju na vse strani neodvisen. Če ostane to tako, kakor je sedaj, se bo čisto

Razpust ministrstva socialne politike?

Iz čisto strankarskih razlogov se poskuša radikalskih veljakov atentat na ministrstvo socialne politike, ki predstavlja eno najvažnejših pridobitev našega naroda na socialno kulturnem polju in za katerega ga zavajajo mnogo bolj razvite države kot je naša kraljevina. Prav v slučaju ministrstva socialne politike imamo najlepši dokaz, kaj se da ustvariti v kratkem času, če pride resur v roke poštenemu in vključno strankarskemu prepričanju, objektivnemu ministru. Te objektivnosti in te poštenosti v poslovanju ministra dr. Kukovca doslej ni mogel oporekati nihče. Danes je neoporečno dejstvo, da brez ozira na strankarsko pripadnost, sposobni uradniki ministrstva socialne politike nemoteno nadaljujejo svoje vsvarajoče delo v prid socialni povzdigi našega naroda in da se v ministrstvu ne presoja in sprejema uradnikov po predpisih strankarstva, ampak samo po strokovni kvalifikaciji in sposobnosti. Ne samo vsa plemena, ampak tudi vse stranke in vse pokrajine naše domovine so poslale v to ministrstvo svoje zastopnike, ki v skupnem delu ustvarjajo pogoje za naš socialni preporod. Brez ozira na stvarne rezultate tega dela, ki so že davno očitni v delokrogu direkcije invalidov, zaščite dece, zavarovanja delavcev, inspekcije rada in v delavskem zakonodavstvu in ki postavljajo naenkrat našo državo v eno vrsto z najbolj kulturnimi zemljami kontinenta, se poraja v ministrstvu, vsled združevanja sil, ki prihajajo iz najbolj različnih delov naše domovine in iz različnih mentalitet pravi homogeni in slojni uradniški kader, ki ga spaja in razvršča enotni vidik umstvene in šolske kvalifikacije in ki nam edini da-

dogajalo, da bodo juristi gradbene direkcije razsojali v spornih zadevah, v katerih bo gradbena direkcija stranka. To bi se reklo, da sodi gradbena direkcija in sua causa, kar bi bilo zoper vsa pravila.

Pa naj bo temu kakor hoče. Nikomur ne vsiljujem svojih misli in kdor more, naj ovrže moje pomisleke. Eno pa je po mojem prepričanju gotovo: preveliko število samostojnih uradov ovira precizno funkcioniranje uprave in ji povzroča nepotrebne stroške.

je jamstvo, da se bo v doglednem času vodila državna uprava po zdravih načelih vsesplošno objektivne, pravične in nestrankarske administracije.

Ker je bilo ministrstvo socialne politike v naši državi inprovizirano in ker vodstvo ministrstva ni bilo stalno v istih rokah, je bilo poslovanje združeno z neizogibnimi zmotami in tudi število uradništva je časno presegalo realne potrebe.

Toda to so bili začetni pojavi v vseh ministrstvih, ki so skušala nadomestiti pomanjkanje kvalifikacijne moči z kvantiteto. Tudi v tem pogledu se je napravil v ministrstvu v najkrajšem času red in notranja konsolidacija napreduje od dne do dne. Danes šteje ministrstvo socialne politike 219 ukaznih uradnikov, kar je gotovo malenkostno število v primeru z ogromnim delokrogom. Ako bi ministrstvo moglo omejiti svoje delovanje na čisto socialna vprašanja, moglo bi se to število še znatno skrajšati. Ali ministrstvo je moralo prevzeti številne posle, ki so spadali v delokrog drugih ministrstev, ki so pa tam ostali na mrtvi točki. Tako so se velike akcije za repatriacijo naših ujetnikov iz Rusije, naših beguncev iz Primorja, beguncev iz Baranje izvršile po inicijativi in na račun tega ministrstva. Vprašanje prehrane pasivnih krajev, ki je posebno sedaj akutno, bo mogoče samo, če ustroj ministrstva ostane nedotaknjen. Prav tako je zavarovanje delavstva odvisno od obstoja ministrstva. Vprašanje ureditve izseliškega vprašanja je v nevarnosti, ako pride v roke ministrstvu zunanjih zadev, ki ne zmore niti svojih tekočih poslov. Ni treba posebno poudarjati, da ministrstvo notranjih zadev ni posebno prikladno za rešev-

vanje problemov delavskega prava in ministrstvo prosvete, ki komaj obvlada svoje delo, se naravnost in upravičeno brani, prevzeti v svoje skrb zaščito dece in mladeži.

Razpust ministrstva socialne politike bi povečal samo nered in zmešnjavo v državni upravi, uničil triletno trudopolno gradbeno delo v prilog materijalno slabših slojev prebivalstva in pustilo celo vrsto važnih življenjskih vprašanj našo državo neredno. Ako bi šlo za stvarno argumentacijo in za voljo, da se socialna vprašanja rešujejo na bolj enostaven in cenejši način, moglo bi se o sličnih predlogih resno razpravljati, v resnici pa imamo pred seboj navaden manever ljudi, ki je naperjen ne samo proti interesom siromašnih slojev našega naroda ampak tudi proti interesom in ugledu države v inozemstvu. Sicer pa je pričakovati, da bo zdrav razum in poštenje onemogočilo izvršitev tega strankarskega načrta. Na vsa načini pa je potrebno, da so interesirani sloji prebivalstva, in semkaj spada tudi naša trgovina in industrija, na straži.

Občinski volilni red za Slovenijo.

Beograd, 10. nov. (Izv.) Pod predsedstvom Miše Trifkovića je večeraj dopoldne na plenarni seji sprejel zakonodajni odbor načrt zakona glede občinskega volilnega reda za Slovenijo z izpremembam, ki so bile izročene na to pododsek v posvetovalje. Debata je bila živahna, ker so v razpravo posegli poslanci SKS in jugoslovenski klub. Poslanec Drogenik (SKS) je v podrobni debati izjavil in predlagal glede člena 46, da bi bilo potrebno uvesti cenzus, tako, da bi imeli biti izvoljeni v starešinstvo samo oni odborniki, ki plačujejo najmanj 30 dinarjev direktnega davka, kar imajo oni za vodstvo občine dovolj odgovornosti. Debata je bila tudi odpravi občinskih komisarijev in gerentov, ki v nekaterih občinah izvršujejo funkcije od prejšnjega sem, oziroma še dalje. Posl. Dulibić (kler.) je predlagal, naj se občinski volilni red za Slovenijo razširi tudi na Dalmacijo. Posl. Drogenik je nato predlagal resolucijo, naj vlada tekom šestih mesecev predloži načrt o občinskem volilnem redu za vso državo. Resolucija v Drogenikovi formulaciji ni bila sprejeta. V načelu se je odsek strinjal, da so

Kutina v skrinji.

(M. Begović: Dunja v kovčegu.)

»Obitelj Radišićev se je doselila v Dalmacijo iz Bosne in Dušanovi predniki so bili Turki. Oče, stari Marko je imel vse alire kakšnega boga — pa ni čudno, da je bil včasih (»katkad«) tudi njegov sin pravi orientalec. Kaipada je ta dovršeno odgojeni mladenič v katerem se je združevala vsa zapadna kultura, prefinil vse svoje naklonjenosti in ublažil barbarske nagone svojega pokolenja.

Oče Markov, dalmatinski posestnik in trgovec, je bil resnično orientalsko len gurmud, ki je najraje dobro jedel in pil, spal, blebel, a skrbi in delo je prepuščal svojim modri ženi, mučnici. In ljubosumen je bil na ženo smešno, a nikdar kruto ali besno, prav do njene visoke starosti. Ali takih mož pozna dosti vsak narod — tudi naš —, mož brez kapljice islamske infiltracije.

Arhitekt Dušan, materin carljček, je študiral čudovito dolgo, se potepal 7 let po svetu, živel v Benetkah in Florenci ter zlasti dolgo v Parizu. Nič ne zvemo, je li bil tudi njegov oče ali ded razupit Don Juan. Toda Dušan je imel pri ženskah uspehe, ki so mu bili same mu nerazumljivi. Brez velike muke

brez napornega osvajanja, brez velikih žrtv so mu padale v njegovo naročje nedolžne devojke kakor tudi rutinirane demimondene, odlične dame kakor enostavne kontoristice, idealne licejke kakor blazirane igralke. Razkral je marsikatero žensko srce in poneumil marsikatero žensko glavo.

In ko se je vrnil domov, je pripovedoval o vsem tem svoji mami. io vpraševal: »Kako to? Zakaj to?«

»Vse je način... Vse je način« je odgovorila mama. »To ti je v očeh, v glasu, v nasmehu. Kadar pogledaš, jim vidiš v srce. — Kadar govoriš, jim odmeva v srce. — Kadar se smeješ, jih začevaš v srce.«

Oče pa pravi modro: »Jej pa pusti neumnosti! Tale košček obstine pečenke je vreden več kot vse tvoje namiguše in ljubele!«

Ko je bil Dušan 24 let star, je objemal Danico Mandušičevo, ki ji je bilo jedva deset let. In jo je ljubljil kakor veliko. Danica, ki so jo doma zvali Rodjena, pa se je v Dušana zaljubila kakor velika. In čakala je potem Dušana celih sedem let. A Dušan jo je že davno pozabil.

Ko jo zagleda zdaj znova, se blazirani 31 letni Parižan, ki ima na vesti že celo biblioteko polomlje-

nih ženskih src, hipoma zaljubi v 17 letno Rodjeno. Zaljubi se v preprosto dekletce besno, blazno, kakor študent. A pri vsem tem ima že dolgo vrsto let nevesto Kristino, krasno, veselo, bistro operno pevko v Hietzingu na Dunaju. Za Dušana se je odpovedal umetniški karijeri ter čaka — poroke.

Dušan in Rodjena se shajata tu ali tam, vedno le za par hipov, nikdar sama, jedva toliko, da se poljubita ter si pisarita pisma, ki jih skrivata v vidno razpoko. Ta pisma so krasna, polna poezije in vulkanske vročine. A vse je čisto.

Tedaj se očeta spreta, in člani obitelji ne smejo občevati več med seboj. Tako je po dalmatinskih mestih: če se skregata očeta, se pretrga vse prijateljske vezi med žunami, sinovi, hčerami. Niti posli se več ne pogledajo.

Dušan in Rodjena pa si dopisujeta dalje, in Dušan prejema tudi sladkonajvna pisma Kristina. Začne ga vest, a potolaži se, češ: »Eh, Kristina ve, da nisem sv. Alojzij in da povsod malo flirtujem!«

Rodjena zve, da je Dušan zaročen, a to ji ne moti. Jedva da jo boli, ker ji ni tega povedal sam.

»Zakaj mi ne poveš odkrito vsega? Mar misliš, da te zato preneham ljubiti? Mar misliš, da je

meni do tega, da postanem tvoja žena? Naj si kjerkoli, ako me pušči ali pozabiš — zaničuješ ali odpodiš — ako vzameš drugo ali umreš — ti ostaneš moja prva, edina in zadnja ljubica.«

Tako govori Rodjena. A tako ne more govoriti nobeno pošteno, naivno dekle. Begović je hotel s temi besedami izraziti najpopolnejšo nesebičnost dekliške ljubezni, toda zarislal se je, punčka, ki bi se zadovoljila z ulogo metrese, bi pač ne bila nikdar poštena žena. Rodjena celo želi pasti, a reši jo Kristina telegram: Dušan hiti nevesti naproti, ki prihaja s pristno dunajsko energijo napravit red.

»Rekel si mi, kadarkoli vidim, da se približuje pogibel, naj te ne puščam.« Jaz sem takrat kakor človek v blatnem močvirju — si dejal — niti ne čutim, da se potapljam...«

Zato prihaja Kristina. In pove mu v brk: »Jaz sem žena zate. Jaz sem tvoja vest, tvoja hrbtenica, tvoja volja. Ker ti nimaš ne enega ne drugega ne tretjega. Ti si ves napravljen od nemira, vtiskov. Štimpam in vse to je v tebi nepovezano in razbito...«

Imenitno dekle, ki bo vrla žena. Odvede ga s seboj in potem se poročita. Tudi Rodjena se poroči nekaj mesecev nato z nekim banč-

nim uradnikom, mladim veseljakom v lepem položaju. Vzame ga brez ljubezni, ker starši tako hočejo. Dober, sila zaljubljen in takten je njen mož. Rodi mu hčerko, a srečna ni. Se vedno je Dušanova.

Dušanu pa zbolí mati, prihití k nji, da jo vidi še zadnjič, predno umre. Bdenje Dušanovo ob umirajoči mami je najlepše mesto v romanu. Po pogrebu se vrne Dušan preko Reke v Zagreb. Na reški piasci zagleda Rodjeno. Nesrečnica hiti pravkar v lekarno: hčerka edinka ima difteriti ali škrlatinko! Dušan pa jo povabi na sestanek v Opatijo. In ona pride — dete modro umre — ko se vrne, pove možu vso istino. Mož okameni, nato zbeži iz stanovanja. Romana je konec.

Po desetih letih se je torej kutina, Rodjena, tako umedila, da je začela gniti. In poslej je pač izgnila. Kot študent je videl Dušan Rodjeno kot kutino na drevesu; kot novoimenovan arhitekt jo je našel doma kutino, ki je prezimila v skrinji in se opojno razdišala, po treh letih nato jo je srečal na Reki umedeno, že prho.

Roman ljubezni in zakona, ki daje misliti.

(Konec ptihi.)

izdela zakon za vso državo. Zakon je bil na to sprejet z edino spremembo, da se člena 1 in 46 vrnejo pododseku v ponovno posvetovanje.

Pismo iz Prage.

V Pragi, 5. nov. 1921.

Po štirinajstih negotovih dneh se je končno situacija razjasnila do te mere, da je nevarnost vojne odstranjena. Ali naša pozornost se še vedno ni odvrnila od pozorišča poslednjih dogodkov in tudi ne od glavne osebe, okoli katere se ti dogodki sučejo. Vzrušena čustva se ne morejo še mirno povrniti k stvarjem notranje politike in tako je treba konstatirati, da se nahaja naš glavni nien predmet, državni proračun, še vedno v proračunskem odseku, v katerem vladna koalicija dobro deluje.

Politična razmisljanja, tika, oča se zapletla v Madžarskem, se bavijo naravno največ z razmerjem med veliko in malo antanto. Pokazalo se je, da se je velika antanta v marsičem udala mali antanti. Kar se tiče zmed na Madžarskem v dveh rečeh: v demobilizaciji in v demobilizaciji so se Madžari znova pokazali za velike mojstre v zvijačnem poslovanju, kjer jim je služila rezervacija mentalne. Pri postopanju proti nim je bilo potreba nekoliko repiz. Ne vemo sicer še v tem trenutku, kako se razreši izločitev vseh Habsburgov iz dedičnosti na prestol in kak bo konec vprašanja o razoročitvi.

Ta negotovost je vzrok, da se doslej še ni pričela demobilizacija. Šele po določeni razrešitvi teh dveh temeljnih vprašanih bo mogoče izvesti odpoklic pod orožje pozvanih treh letnikov. Nagib zato so v prvi vrsti stroški, ki jih zahteva vzdrževanje mobiliziranih pod orožjem.

Parlament se snide 16. t. m. in do te dobe pride menda do končne razjasnitve, ki se sicer pričakuje že v najbližnjih dneh.

V Pragi se je vršil shod komunističnih sekcij na Češkoslovaškem Srejetu je bila izjava, v kateri češki, slovaški, nemški, poljski, madžarski in ukrajinski komunisti odpravljajo sklep tretjega shoda komunistične internacionale, obsegajoč zahtevo, da se stvori jednotna mednarodna češkoslovaška komunistična stranka. Dr. Šmeral je izjavil na shodu, da bo stranka centralistična, ali imela bo svoje posebno lice, ki se bo razločevalo od lica strank v jednonarodnih državah.

Med Nemci je nastal glas, ki zahteva jednotno nemško stranko. Poslanec dr. Brunar dokazuje v »Reichenberger Zeitung«, da Nemci, razdeljeni v stranke, niso sposobni za agresivno nastopanje in radi tega se je mogoče naslanjati samo na nemško nacionalno in narodno socialno stranko. Nemci imajo pri nas devet strank: nemško-nacionalna, krščansko-socialna, demokracijsko-svobodomselna, agrarno, narodno-socialna, socialnodemokracijsko in komunistično. Te stranke so zastopane v parlamentu. Poleg njih obstoji še stranka obrtnikov, vsenemška in ljudska stranka, ki pa v parlamentu niso zastopane. Socialni demokratje in komunisti bi ne vstoupili v jednotno stranko, šlo bi torej v glavnem za združenje meščanskih strank. Pa tudi to bi bilo težko. V ostalem na nas uči izkušnja, da v nacionalnih zadevah nemške stranke postopajo vse jednotno in da tudi nemško-socialni demokratje v nacionalnih vprašanjih

hodijo z nemškimi strankami jednotno in isto pot.

Poslednja septembrova nedelja je bila posvečena proslavam stoletnice rojstva Karla Havlička Borovskega, ki so se vršile po vsej naši republiki, doslovno v najzadnejši vasi. Na čelu teh proslav je bila ona, ki jo je priredil česl. novinar, slovensko društvo v Pantheonu Narodnega muzeja, katero je otvoril predsednik društva urednik Josip Hočeček in pri kateri je govoril o novem Havličku ne le za čas njegove, marveč tudi pozneje dobe predsednik narodne skupščine posl. To. mášek. Proslave se je udeležil tudi prezident Masaryk z nekaterimi člani vlade in zastopniki našega političnega, znanstvenega in umetniškega sveta. Z zadovoljstvom se je pri nas konstatiralo, da so jugoslovanski listi posvetili Havličkovemu spominu izredno pozornost.

J. K. S.

Valutna konferenca.

— Beograd, 10. nov. (Izv.) Namestnik finančnega ministra g. dr. Krizman je včeraj dopoldne sklical konferenco o valutnem vprašanju. Konferenci so prisostvovali člani finančnega sveta, bivši finančni ministri dr. Veljko, dr. Marinković, delegati beogradske borze, zastopniki beogradske trgovske zbornice in predsednik zagrebske borze Dušan Plavšić. Konferenca je soglasno ugotovila, da današnji kurz dinarja ne odgovarja njegovi faktični vrednosti in gospodarskemu stanju države, da je padec povzročil položaj uvoznikarjev zaradi obveznosti v inozemstvu. Konferenca je ugotovila, da se energično podvzamejo vsi potrebni ukrepi: 1.) glede prometa z devizami in valutami, kakor tudi glede uvoza osebno luksuznega blaga; 2.) dalje prehodna prepoved arbitraže; 3.) monorizacija prometa z devizami in valutami na ta način, da »Narodna banka prevzame devize in valute na tržišču in jih stavi na dispozicijo državi za nakupovanje dinarja v inozemstvu in uvoznikarjem za izplačilo njihovih obveznosti v inozemstvu.

To transakcijo deviz in valut naj vodi posebna organizacija, sestavljena iz bančnih, industrijskih in trgovskih strokovnjakov. Na ta način bi se dosegla kontrola uvoza, preprečila devizna špekulacija in arbitraž na škodo dinarja.

Dr. Krizman je dobil na konferenci za to potrebna pooblastila. Za tihotanje deviz in valut bo uvedena najstrožja kazna. Zakon o prisilni poravnavi, ki velja za Hrvaško in Slavonijo, se ima raztegniti na vse državo. Konferenca je prišla do sklepa, da bi na ta način morali izvesti in uvoznikarji brez moratorija preboleti težko finančno krizo.

VELJIV ZAKASNIH ODREDB PROTI VALUTNI SPEKULACIJI.

— Beograd, 10. nov. (Izv.) Posvetovanja o izboljšanju valute in vladne odredbe, katere so bile sprejete na predlog namestnika finančnega ministra dr. Krizmana, so momentano imele poln uspeh. Že na včerajšnji beogradski borzi je bilo opaziti, da so vsi tečajni raznih deviz in zlatih valut znatno padli. Tako n. pr. je deviza za Pariz, katere zadnje dneve absolutno ni bilo mogoče dobiti na borzi in katere je v izvenborznom prometu notirala 800 dinarjev, je včeraj na beogradski borzi padla na 595 dinarjev. Ta padec deviz in zlatih valut najbolj dokazuje, da padec dinarja ni gospodarsko in finančno naraven, marveč povzročen po brezvestni špekulaciji.

— Beograd, 10. nov. (Izv.) Finančno ministertvo je z znatnimi gubimi kaznovalo dva denarna zavoda, ki sta se pregrešila zaradi prestopka proti določilom pravilnika o prometu z devizami in valutami.

— Beograd, 10. nov. (Izv.) V novi uredbi o prometu z devizami in valutami, ki je že dopetovljena v finančnem ministertvu in katere vsebina je dosedaj še tajna, so določene proti valutnim špekulantom ostrašne kazni. Določena je tudi izena vseh državljanov, častit ter zatvoritev lokala in ukinitve poslovanja kaznovanih špekulantov.

O valutni.

»Več previdnosti pri diskusiji o valutni« je naslov res pametnemu članku, ki ga objavlja današnji »Slovenec«. Priporočati je, da čisto nazno ne samo novinarji, ampak zlasti

menu Havlička ne le za čas njegove, marveč tudi pozneje dobe predsednik narodne skupščine posl. To. mášek. Proslave se je udeležil tudi prezident Masaryk z nekaterimi člani vlade in zastopniki našega političnega, znanstvenega in umetniškega sveta. Z zadovoljstvom se je pri nas konstatiralo, da so jugoslovanski listi posvetili Havličkovemu spominu izredno pozornost.

J. K. S.

dalje pripomogli odločno do ublažitve. Danes se čitajo razne obdobje, katere služijo dobro privatni intrigi. Med strokovnjaki vzbujajo pomilovanje. Resnice se ne ubije poklicana mesta vedno dobro, kje se kupuje najkulantneje. Mi smo premali, da bi obračali svet. Poizkusite res samo za tri dni promet z deviza,

Vprašanje izenačenja uradniških draginskih doklad.

— Beograd, 10. nov. (Izv.) Finančni odsek zakonodajnega odbora je imel včeraj popoldne sejo. V razpravi je bilo vprašanje izenačenja uradniških draginskih doklad oziroma izenačenje dotičnih uredb. Doslej so za draginske doklade javnih nameščencev in vpokojencev obstojale sledeče uredb: 1. Dr. št. 130.000 z dne 7. oktobra 1920. 2. Dr. št. 60.001 od 20. maja 1921. in 3. Dr. št. 80.000 od 11. junija 1921. Že pred enim mesecem je zakonodajni odbor sklenil revidirati te uredb in jih združiti v eno samo za vso državo enotno uredb. V državnem računovodstvu je bil na to izdelan načrt za enotno uredb. Narodni poslanec g. prof. Reiser je pregledal ta načrt in doglad, da je novi načrt samo spretna kumulacija starih uredb v stilistično novo uredb. da pa materijevo v nobenem oziru ne izboljšuje draginskih doklad državnih nameščencev. G. poslanec Reiser je na to bistveno napako opozoril referenta finančnega odbora g. Gjonovića, ki je takoj osvojil stališče prof. Reiserja za popolno izenačenje draginskih doklad. Tudi demokratični klub je zavzel slično stališče. Na včerajšnji seji finančnega odbora je referent poslanec Gjonović poročal o elaboratu finančnega ministertva, s katerim se dosedanje uredb z nekaterimi modifikacijami spreminjajo v skupno uredb o draginskih dokladah. Ta uredba pa se še vedno razlikuje med draginskimi dokladami za Srbijo in Črno goro in draginskimi dokladami za nove pokrajine.

mi prepustiti posebnemu mestu v Beogradu in dajte krmilo v roke maršalinskektorijem financ, na bo ste videli, kaj se še vse more doživeti. Ali tega v resnici nihče neče. Skrivnostna namigavanja pa begajo občinstvo in vznemirjajo tuino, katera presoja mednarodni promet z denarjem.

Referent Gjonović se je načeloma izjavil proti temu sistemu. Odsek je po daljši debati sprejel predloge poslanc dr. Zerjave. Na predlog dr. Zerjave se načrt finančnega ministertva vrača odseku 4 članov, ki ima nalogo načrt predložiti po sledečih načelih: 1. Izenačenje draginskih doklad vsem onim prečasnim skupinam uradništva, katerimur še niso bile izenačene, in sicer sodnikom, državnim policij, pošti itd. 2. Državno ozemlje se razdeli na pet draginskih razredov. Po teh razredih naj se določi višina draginskih doklad in dodatek za družino. 3. Po istih načelih se ima izvesti izenačenje plač in draginskih doklad za vpokojence.

Na današnji seji razpravlja finančni odbor o nakupovalnih zadrugah.

Politične vesti.

— Politični klub JDS ima redni sešatek v petek 11. t. m. ob 8. zvečer v tajništvo, Narodni dom. Ob 8. je tudi seja odbora.

— Javni ljudski shod proti nemeravnosti odpravi ministertva za socialno politiko se vrši danes v četrtek dne 10. t. m. ob 18. v veliki dvorani Mestnega doma.

— Glasovi o rekonstrukciji vlade.

— Korosec se sili v vlado! Iz Beograda javljajo: Glavni odbor demokratske stranke je imel včeraj 9. t. m. dopoldne sejo, na kateri je razpravljalo o vprašanju rekonstrukcije vlade. Načelnik Ljuba Davidović je poročal o glasovih, po katerih se od strani nekaterih radikalcev vodijo pogajanja s člani jugoslovenskega kluba glede vstopa v vlado, kar pa predsednik vlade zanika. Sklenilo se je, da je potrebno, da se vse stranke, ki tvorijo sedanjo vladno večino, sporazumno glede programa in dela, kakor tudi glede pogajanj z onimi strankami, ki bi hotele stopiti v vlado, ako bi se sprožilo vprašanje rekonstrukcije.

— Finančni minister v Beogradu. Včeraj 9. t. m. ob 20.50 je došel v Beograd finančni minister dr. Kosta Kumandić, ki se je mudil dalje časa v Parizu in Londonu radi najetja zunanjo-ga posloja za našo državo.

— Klerikali nehoje! Kdor se hoče zabavati, naj prečita današnji »Slovenec« uvodnik »Položaj!« Sedanja večina je napravila državo na rob propada, trdi beogradski dopisnik, vendar je njeni vladi kralji izrazil porbno zaupanje in še dolgo ni niti misliti na spremembo sistema! A kaj? Zato, ker mora ostati današnja vlada in njena skupščinska večina še nadalje na krmilu. Pa kaj mora ostati? Pomislite, le za to, ker n o e potati ministere niti Protić, niti Jugoslovanski klub, a sveda najmanj dr. Korosec! Take otrobe veže »Slovenec«, ko ve vsa Jugoslavija, kaj vse sta počela Protić in Korosec, kaj sta storila vse ozvečle proti današnji vladi, kako je sletkari la dolgo mesece, samo da bi vlado vrgla in razbila sedanjo večino v skupščini. Že dolga mesece ne prinašalo klerikalni, Protićev in Radičev list nič drugega, nego izmišljotine o krizah v vladni večini, o padcu Pribe-

vica in Pašića ter o brzem novem nastopu Protića, Koroseca, Radića in tovarišev. Zdej pa prihaja »Slovenec« z nemurno lažjo, da vsi ti spletkarji in rovarji, vsi ti znani koritarji nočejo prevzeti vlade! Pač se moramo spomniti basni o lisici in kislem grzduju. In opozicijo samo vprašamo: kdo ji pa vlado ponuja, če kralj današnji vladi popolnoma zaupa? In kaj je počela opozicija ves čas, da je zašla država do propada? Zakaj je bila le negativna? Zakaj ni bolje kontrolirala dela večine? — Vse to pisarjenje je izraz zavesti, da je opozicija blamirana in brez vpliva. To naj bi povedal »Slovenec«!

— Nova italijanska stranka v Južnijski Benečiji. Pred nekaj dnevi se je pojavila v Trstu nova politična organizacija, ki se je postavila v nasprotje s fašizmom in se proglasila za naslednjo D' Annunzijskih idej. Fašisti so bili doslej izrazito protisocialistična organizacija. Nova organizacija pa se dviga proti tej fašistovski praksi in izjava, da demovina ne zahteva, da postanejo italijanski mladeniči krvniki socialistične misli. V svojem glasilu navaja nova stranka več odstavkov D' Annunzijske ustave, navajajoč, da je »Reggenza del Carnaro« povsem ljudska vlada, da je njen temelj sila produktivnega dela, njeno načelo pa ureditve najširše avtonomije. Nova stranka se hoče boriti do končne zmage preselne Italije, ki ni Italija kapitalistov, kateri jo uničujejo, marveč Italija delavcev in vseh, ki proizvajajo, Italija ljudstva, Italija, ki se drži gesla: Svoboda in skupnost, delo in kruh vsem! To se čuje jako lepo, ali ob vsako resnost pride nova stranka, ko čitamo v njenem glasilu besede polne sovraštva in prezirjenja do Jugoslovenov! Zanimivo pa je vsekakor, kaj piše list nove stranke »Flamma di libertate« o Trstu. Pravi, da Trst, ki je bil pod Avstrijo za Dunajem najbogatije mesto, je spravila nemarnost italijanske vlade danes v najžalostnejši položaj. Tri leta so že minula od dneva odrešenja in brezposelnost, obup in revščina divjajo v našem mestu. Kriva je vlada, ki kaže, da je vredna manj od prošle avstrijske vlade. Pristanikiše skoraj ne obstoja več, ne dela, ne proizvaja. Članek zaključuje: »Dvignite

Krstina Slava.

Krstnega imena ali slave ni zamenjavati z imendnevom ali godom. God praznujejo vsi krščanski narodi, le pravoslavni Srbi in del katoliških Hrvatov ne. Krstno ime praznuje vse plemo skupaj: god, imendan ali krstnik pa vsak poedinec zase. V eni obitelji, v enem plemenu je torej le eno krstno ime. Le ena krstina slava: godov na je skoraj prav toliko, kolikor je rodbinskih členov. Kjer se slavi slava ali krstno ime, se na poedina imena, ki jih nosijo oče, mati, brat, sestra in ostali, sploh ne ozirajo.

Od vseh slovanskih narodov in tudi izmed vseh pravoslavnih narodov so edini Srbi v polnem pomenu in vsi brez razlike začuvani krstno ime ali slavo. Vsa preganjanja, nasilja in vse muke jih niso odvrgli od najbolj značilno srbskega praznovanja. Zavreči krstno slavo je značilno zavreči ime, vero in narodnost.

Hrvatje in Slovenci so pod vplivom zapada, nemstva in Rima, pozabili na svoj stari rodni običaj, a z njim so izgubili tudi isto silno narodno zavest, ki je ohranila Srbe v zlati svetni rodbinu. Struila, ki je zatrla našo narodno cerkev, naše glagolice, našo glagolico, je zatrla v nas celo spomin na krstno slavo. Sovražni tuji so pač zidali čim višje zidove in kopali čim

globlje prepace med vzhodom in zapadom, med eno in drugo vero istega Kristusa, med enim narodom dveh treh imen. Treba je bilo pač uničiti vse, vse, kar spaja Jugoslovane in jih veže v enoto.

Tako so se Hrvatje odrekli krstnega imena, a še prei Slovenci, ki so živel najdlje proti zahodu. Le ondi, kjer živi jačji in odporniši duh, so Hrvatje ohranili lepi, skupni jugoslovanski običaj do dandanes. Krstno ime slave Hrvatje katoliški še v Boki (kotorski), nekateri v Makarski (Primorju), po Neretvi in neka plemena po Ravnih Kotarjih i. dr.

Tudi vladarska hiša Karađorđevićev slavi svoje krstno ime — sv. Andreja, kralj zaščitnika. In tega dne se lomi na dvoru kolač ter sprejemajo čestitke. To je prastari običaj vseh naših kraljev in knezov. Stjepan Dušan Sinji in njegov rod je slavil slavo sv. Arhangela, knez Lazar je slavil na Kosovu pred bitko, ki mu je vze la glavo, žezlo in domovino. Še svojo krstno ime — Amosa proroka, in junak v narodni pesmi, Petar Mrkonjić, ki je bil na istini vojvoda Todor, je v leti slavil slavo — sv. Jurja. In narodni pesnik pritoval, da je sv. Jurj sam priležil, razbil zapake in rešil vojvodo Todorja iz letice:

»Pred tamnicom čndam dobar junak na vilezu konju zelenome,

i na niemu čisti zelen skerlet*, na glavi mu krasan samur***) kalpak***))

za kalpakom moja ptica krilo ...

Hej, bil je naš Zeleni Jurj v krasni opremi!

V dobi balkanske vojne, ko se je srska junaška duša, odzgojena z narodno pesmijo in krstno slavo, polavila znova v vsem svojem sijaju, so Srbi izražali povsod, na vseh bojiščih in po vseh taboriščih svojo sveto udanost in zampar za krstnemu imenu. In srbski narod doma je trdno verjel, da je krstno ime prinese domovini zmago, a sinovom in močem na bojišču spas.

Prof. Stj. Roca navaia dobesedno pismo, ki ga je pisala majka Nasta Rkovića, vdova iz Mijokovca sreza ubičkega, svojim štirim sinovom na bojišče. To pismo je tako krasno in hkratu tako karakteristično, da ga prinašam v originalu tudi jaz. Čujte, kako piše srpska majka:

»Draza deca, četiri moja dobra sina! Zabrinula*) sam se, što mi nikako ne pišete evo već dva meseca. I zato vas molim, ako ste u živu, da se javite svojoj staroj majci, koja vas se začelila.

*) purpur, šarlah; zelen skerlet = zelen haržun.
**) sobol, torej čepica iz sobolovine.
***) kalpak = čepica.

Deca moja! Budite mi zdravo i trudite se, da sve teškoće kurazno podnesete, naročito**) da bodete pokorni svojim starešinama. Na naše Krstno ime, svetoga Stevana, upalite sveču, i pomolite se Bogu, da vas sačuva i da nas obraduje, da se opet vratite svojoj majci. Palite sveču svetomu Stevanu, jer se će po tome znati, da ste Srbi i da ste voljnici Kraljevine Srbije.

Majka vas ljubi*) i pozdravlja svu četvoricu: tebe, Milane, u Novom Pazaru; tebe, Ivane, u Mitrovici; tebe, Milenko na Skadru i tebe, Miladine, pod tvrđim zidinama Jedrena! Javite se, da vam majka pošalje što od preobuke**) i novaca i koliko bude kadra***).

Da Bog da, da se Srbija i sa mnogim sinovima podiči****).

Nasta.

Zanimivo je, da so začela zdaj tudi že jugoslovenska društva, ki imajo za člane Srbe in Hrvatje, uvajati krstno slavo. V Splitu n. pr. si je Narodna

*) začkelo me je.
**) zlasti.
*) poljubila.
**) perila.
***) močila.
****) ponosi.

ženska zadruga vzela za patrona sv. Jurja.

Prof. Roca piše: »Kakor je bila srečna misel, da se uvede običaj krstne slave, toliko je bil srečen izbor zaščitnika zadrge. Sveti Jurj je simbol junaštva in pomladi. Daleč je zadruga od krvavega junaštva, a ona hoče svoje junaštvo pokazati v delu, v zidanju, v samaritanski požrtvovalnosti za zdravilne duševnih in telesnih bolnikov, za razširjanje zdravih misli, za dviganje src in duš narodnih, v vzgoji dece naše.

Jurjevo je simbol pomladi. Pa kakor v pomladi vse cvete in bujno kliše, se vse dviga na novo življenje, tako hoče tudi naša zadruga v znaku svojega zaščitnika in pokrovitelja procvitati v najlepšem cvetju in najprijetnejšem vonju!«

Ni li to krasno? Ni li krasen ta starodavni, tako intimni, srčno topli običaj, poln poezije, misli, čustva, ponosa in samozvesti?

Kako smo Slovenci ledeno trezni, kako smo strahno pusti in mrzli v primeri z hrti Srbi!

»Slavila Krstno ime, jer čemo time najljubši manifestirati naše jedinstvo i ljuboslovenstvo!« kliče profesor Roca, modern izobraženec srpski ...

Tudi nam kliče Roca. A mi zmanjšemo odmeva v svojem srcu, ker v ntem nahajamo le mrzli ciničnega racionalizma.

M. M.

ogromne davke, odpravite stroške za skladišča, znižajte železniške tarife, dajte nam skratka pristoječo!

— Rim in Habsburg pod eno streho. V praskih »Narodnih Listih« piše naš sotrudnik dr. Božo Lovrič, da akciji male antante v sporu z madžarsko. Med drugim konstatira: Slišali smo glasove priznanja in simpatije ne samo s poljske, ampak tudi z bolgarske strani. To pomeni, da bo ena izmed posledic naše mobilizacije zblizanje Čehov in Poljakov ter vsaj delno pomirjenje Srbov in Bolgarov. Posebno bolgarski listi so z velikim priznanjem poročali o akciji male antante. Varšavsko časopisje je odkrito pohvalilo energični nastop Beneša in Pašića. Samo klerikalni »Glas Naroda«, ki izhaja v Krakovu, se je očitno postavil na stran Madžarov, v katerih vidi bodoče zaveznike. List pravi: »Sramotno je, da bi ime Poljske združeno z masčevalno in podlo kampanjo Beneša in Pašića.« Glej, kakor v preteklosti, tako sta se tudi danes našla Rim in Habsburg pod eno streho!

— Stambolijski gre v Bukarešto. »Tempus« poroča iz Sofije, da namerala ministrski predsednik Stambolijski v najkrajšem času posetiti Bukarešto.

— Angleška zbornica za svetovni mir. V angleški spodnji zbornici je bila podana resolucija, s katero se pozdravlja mednarodna konferenca v Washingtonu z željo, da bi se tam prišlo do cilja in bi se zagotovilo bistveno znižanje bremen za oboroževanje. Glavni govornik je bil delavski vodja Clynes. Povdarjal je, da bo treba ne le jedne, marveč več generacij, predno se popravijo izgube, ki jih je povzročila vojna. Zveza narodov ne zadostuje, da bi se to doseglo. Okroglo 20% se porabi za oboroževanje in za vojne priprave. V svetovni vojni je bilo ubitih 9 milijonov ljudi, več ali manj ranjenih pa 30 milijonov. Vojna je stala udeležene narode 50 milijard liber sterlingov. Ni večjega zapravljanja nego vzdrževanje armade in brodogradnja, pa tudi ni lepše prilike, da bi se to brama znižalo, kakor sedaj. Prihodnja vojna bo morala tudi žene in otroke jednako kakor možje, in bo pomenila naravnost zanižanje vsake civilizacije. Govori se o novi grozni tekočini, da bodo tri kaplje na kožo zadostale, da prinesejo telesu smrt. Donald Maclean je podpisal resolucijo in navajal, da letos torej tri leta po vojni, Amerika, Anglija, Francija, Italija, Japonska, Holandska in Danska izdajajo 1252.000.000 liber sterlingov za oboroževanje. Predvsem treba, da se izvrši duševna razorožitev pred materijalno. Lord Robert Cecil je izjavil, da bi bil neuspeh washingtonske konference ogromno razočaranje. Resolucija je bila soglasno sprejeta.

— Novi mestni davki na Dunaju. Zaradi naraščajočih stroškov, a nezadostnih dohodkov, zviša dunajski občinski svet razne mestne davke, oziroma uvede nove doklade. Tako se poleg veselilnega in zabavnega davka uvede davek na poslovalni promet, davek na časopisna naznanila in inserate, davek na inserate na gledaliških lepkih in programih, potem davek na denarni promet pri bankah in denarnih zavodih ter končno zvišani davek na prirastek vrednot. Skratka: zvišajo se vsi davki, na avtomobile, dekle in kuharice, koncesije, pse, stanovanja i. dr.

Neodrešena domovina.

— Cankarjeva dneva v Škedenju. Dne 10. in 11. decembra priredi v Škedenju pripravljani odbor »Kulturnega društva« Cankarjeva dneva v spomin triletnice njegove smrti. Prvi dan bo »Kralj na Betajnovic«. Sodeloval bo režiser M. Skrbinšek. Čisti dobiček je namenjen za Cankarjev spomenik.

— Vseposrednostni izpiti za slovo. ljudskošolske učitelje v Tolmini se prične 16. t. m. Prošnja se vlagajo na pristojne okrajne šolske svete.

— Za sprejem italijanskega kralja v Trstu. Na tržaškem magistratu se je vršilo veliko zborovanje, na katerem so se bavili s pripravami za slovesen sprejem kralja in kraljice, ki prideta v kratkem v Trst. Napravili bi radi, kakor zahtevajo poročila, zelo velike svečanosti, samo tega ne vedo, kdo jih bo plačal. Hočejo osnovati širok meščanski odbor, ki bi nabiral denar in delal priprave za slovesnosti.

Iz naše kraljevine.

— Jaraj Biankini je imenovan za predsednika komisije za izmenjavo kronskih bankovcev v Dalmaciji.

— Dar mesta Beograda češkoslovaškemu škofu Gorazdu. Mesto Beograd je poklonilo škofu Gorazdu dragocen srebrni križ, umetniško delo iz Prizrena.

— Skupščina sodnih uradnikov. 20. t. m. se vrši v Novem Sadu prva glavna skupščina Zveze jugoslovenskih sodnih uradnikov.

— Pomoč Dalmaciji. Izseljenec občine Mirce na otoku Braču so poslali iz Kalifornije 198.490 K, ki naj se razdelijo med potrebne.

— Kongres židovskih bogoslužnih občin se vrši v Zagrebu 22. t. m. Kongresa se bodo udeležili delegati vseh židovskih bogoslužnih občin iz vse kraljevine.

— Obžutna kazen. V Virovitici je bil obsojen mesar Mezel na globi 10.000 dinarjev, ker ni izobesil predpisane cenika.

— Mezdno gibanje lekarniških pomočnikov v Beogradu. Vsi med mezdne gibanje lekarniških pomočnikov v Beogradu svari hrvaško farmacevtsko društvo svoje člane pred sprejemom službe v Beogradu.

Jugoslovenci!

Prva obletnica naše velike žrtve, prva obletnica Rapalla je pred duri!

Da dobimo meje, da utrdimo svojo državo, da dobimo čas za ureditev svoje mlade države, zato smo žrtvovali brate in sili v Kanoso, podpisat rapalski dogovor! Da je bila naša država prevelika, da je bila skoraj zama, pa dokazuje prva obletnica Rapalla, ki jo obojujemo v znaku italijanskih intrig v Albaniji, na Madžarskem in vsepovsodi.

Te intrige so jasen dokaz, da bo klub Rapallu še ni dočel, temveč samo odložen.

Najhujši boj se pred nami in zavdati se moramo, zmagati v tem boju tisti, ki je bolj pripravljen. Italijanske intrige so dokaz, da se Italijani za boj pripravljajo, zato moramo tudi mi pričiati s pripravami.

Jugoslovenci! Prvi pogoj zmagaje, da ostanemo zemlja, na kateri žive žrtvovani, naša. Zato je delo za ohranitev našega življenja v Primorju naša prva naloga. Matni neodrešeni pa je »Jugoslovenska Matica«, ki skrbi za vse kulturne potrebe našega preganjanega naroda.

Jugoslovenci! Zato apeliramo na vas, da se na dan 12. novembra, našega Vidovega

dne, spomnite vsi matere neodrešenih, naše »Jugoslovenske Matice«!

Naj bo ta dan geslo vsakega patriota, da pridobi »Jugoslovenski Matici« vsaj enega člana. Naj ne bo ta dan Jugoslovenca, ki bi ne položil svojega daru na altar domovine!

Jugoslovenci! Naši bratje tam preko vztrajajo v najtežjih priklah in ob obletnici Rapalla, ko smo jih prepustili nasilju, bi marsikdo njih mogel obupati nad uspešnostjo svoje žrtve.

Naša dolžnost je, da se to ne zgodi. Zato moramo obojujati obletnico Rapalla tako, da vidijo vsi, da smo jim tudi mi ostali zvesti in da delamo za njih osvoboditev. To pa dosežemo samo z resnim delom in ne z besedami.

Zato Jugoslovenci! Na dan 12. novembra 1920 smo žrtvovali brate zaradi lastnega blaga, ob prvi obletnici pa žrtvuemo za brate zaradi končne zmagaje naše misli.

Zvestoba za zvestobo! Ob prvi obletnici našega Vidovega dne na delo za matere neodrešenih, za našo »Jugoslovensko Matico«!

Telefonska in brzojavna poročila.

Prometna konferenca o Portorože.

— d Dunaj, 8. nov. Dunajski dopisni urad poroča iz Portorože: Gospodarska komisija se je dosedaj sporazumela glede nastopnih točk:

Uvozne in izvozne prepovedi nasledstvenih držav naj se ukinejo v gotovem roku. Izjeme so dovoljene za promete predvidene v trgovinskih pogodbah. V prihodnjih mesecih se bodo vodila poizkušanja o trgovinskih pogodbah med onimi nasledstvenimi državami, med katerimi še ne obstajajo take pogodbe. Načelo teh pogodb naj bo normalni promet brez prepovedi. Medtem se ne bodo izdale nobene nove prepovedi in se bodo sklenili dogovori glede omiljenja že obstoječih prepovedi med državami, ki sklepajo te pogodbe.

Poštna komisija je za promet pisem, dopisnic, in poštinih zavrtkov med nasledstvenimi državami določila tarife, ki so manjši kot oni v prometu z ostalim inozemstvom. Nadalje je storila sklepe, ki omogočajo otvoritev prometa s poštnimi nakaznicami med nasledstvenimi državami in Italijo.

Razen tega so se za brzojavni promet med nasledstvenimi državami določili tarife, ki so manjši kot mednarodni tarife.

Prometna komisija razpravlja o tem, naj bi se še nedodeljeni vagoni skupnega vagonoskega parka in vagoni, ki jih zahtevajo posamezne države zase kot vojni plen, podredili mednarodnemu reglementu, glede medsebojne uporabe vagonov. Zadovoljiva rešitev tega vprašanja bi omogočila čimbolj svobodno uporabo tudi teh vagonov.

Na predlog avstrijske delegacije bo ta komisija sklepala tudi glede vprašanja ustanovitve ene ali več meddržavnih komisij, ki bo določila vsakokratne potrebe prometnih uprav posameznih držav na premostitvi in produktov mineralnega olja kot podlago za racionalno razdelitev tega materiala.

Italijanski in avstrijski načrti glede konvencije vseh nasledstvenih držav, s katero bi se medsebojni prometni odnosi enotno uredili, so se odkazali posebni komisiji. Ravno tako kakor avstr. predlog glede ureditve formalnih načel železniških tovornih tarifov.

Mobilizacija v Češkoslovaški.

— d Praga, 9. nov. O včerajšnji seji parlamentarne komisije večinskih strank je bilo izdano nastopno poročilo: Parlamentarna komisija strank koncentracije je imela danes dopoldne in popoldne sejo pod predsedstvom poslanca Bechyna in v prisotnosti ministrskega predsednika dr. Beneša, ministrov Udržala, Dolanskega, Novaka in Šramaka. Minister za narodno brambo Udržal je poročal o dobrem poteku mobilizacije, kar je vzela komisija z zadovoljstvom na znanje, ker je pripravljenost armade v vsakem oziru obvladala položaj. Ministrski predsednik dr. Beneš je naznanil, da se jutri izda demobilizacijsko povelje, ki se bo nanašalo na letnike 1895, 1896 in vse starejše. Izrazil je nado, da bo mogla vlada za vse ostale letnike čimprej izdati demobilizacijsko povelje. Konferenca se je pečala dalje z drugimi vprašanji, kakor z vprašanjem izvedbe zakona, ki se nanaša na udeležbo države pri čistem dobičku kovinske industrije. Končno se je razpravljalo o pripravah za bližnje zasjedanje zbornice, na katerem se bodo obravnavali zakoni, čijih veljavnost prestane s koncem tega leta.

ZASTOPNIKI TRBOVELJSKE DRUŽBE V BEOGRADU.

— Beograd, 10. novembra. (Izv.) Semkaj so dospeli zastopniki Trboveljske družbe, da intervenirajo pri ministrstvu za šume in rude, ker se Trboveljska premožljiva družba nahaja v težki situaciji zaradi maksimiranja cen premoga za državne, industrijske in privatne potrebe. Minister je družbi izjavil, da maksimalne cene ostanco za konzum in dočleni kontingent za državne potrebe še nadalje veljavni. Ostali premog bo izročen svobodnemu prometu.

Velika ostaja v Ukrajini proti boljševikom.

— d Dunaj, 8. novembra. Po poročilu lista »Neue Freie Presse« obnavlja luvovska »Gazeta Wicczorna« vesti, da se vstasko gibanje v Ukrajini in na Podolskem močno in hitro razširja. To gibanje je v ozki zvezi z vojaškimi operacijami Petljurovih čet ter je imelo za posledico, da so boljševiki pobegnili. Petljurove čete so vdrle v Proskurov ter zasedle Kamienec Podolski, katero mesto so proglasile za glavno mesto Ukrajine. Protiboljševiki so zasedli Bolestyn in Lityn. Sovjetski uradniki so pobegnili in zapustili vsi Podollijo. Vstasko gibanje se je razširilo tudi na gubernije Kijev in Kerson.

— d Dunaj, 8. novembra. Ukrajinski tiskovni urad javlja iz Lvova: Odkriti ukrajinskih kmetov so na več kraji zasedli železniško progo Kijav-Kovel ter porušili več važnih viaduktov. Vzdrževalci železnice so močni oddelki vstavev prodirali proti Kijevu, ne da bi zadeli na znaten odpor boljševikov.

— Dunaj, 9. nov. Ukrajinski dopisni urad javlja iz Lvova: Prodiranje ukrajinskih upornikov napreduje v vzhodni smeri. Proskurov je padel. S tem, da so ukrajinski uporniki osvojili mesti Bar in Deražnjov, se ne nahaja samo železniška proga Proskurov-Zmerinka v rokah protiboljševskih ukrajinskih kmetov, temveč tudi ves zapadni del podoljske gubernije.

ITALIJANSKI KOMUNISTI PORAZENI.

— Verona, 8. nov. Tu se je vršil delavski zvezni kongres, na katerem so komunisti doživeli poraz. Hoteli so doseči splošen štrajk, izvajajoč, da edino po tej poti dobe izhod iz sedanjega delav. položaja. Pri glasovanju o dnevnih redih je dobil dnevni red Monsceellijev 1.428.251 glasov, dnevni red Tasca (komunist) pa 465.712.

KAREL PRAGNAN NA MADEIRO.

— d London, 8. nov. Portugalska vlada je privolila, da se razkralji Karl in razkraljica Cita nastanita na Madeiri. Zastopnik vlade je že določil njiju stanovanjske v Funchalu.

MADŽARSKE TOLPE.

— Dunaj, 9. novembra. (Izv.) V zadnjem času so madžarske tolpe zapustile zapadno Ogrsko. Te tolpe so sedaj koncentrirane ob meji plebiscitnega ozemlja.

IZ VSEH KONCEV SVETA.

— d London, 9. novembra. (Brezlično) Včeraj so divjali na Angleškem in Walesu hudi snežni viharji.

— d Moskva, 9. novembra. (Brezlično) Obletnica revolucije se je tukaj praznovala brez vsakih svečanosti. Bilo je zelo mnogo ljudskih shodov, katerim je prisostvovalo ogromno število naroda. Trociki je izjavil med drugim: Nevarnost spopada med Rusijo in drugimi državami sicer ni verjetna, vendar pa ni izključena. Ljenu je izrazil prepričanje, da je zmagala na delovni fronti blizu.

— d Berlin, 9. novembra. Listi poročajo iz Pariza: Kakor se tu govori, se nastani sedaj na poti proti Gibraltarju nahajajoča se bivša kraljevska dvojica na letovišču nekega londonskega bankirja, dokler se v Funchalu na Madeiri ne najde primerno bivališče. Poslopja, ki so jih določili za ta namen, niso v to primerna.

Jugoslovensko - češkoslovaška liga v Ljubljani.

Snoči je bila ustanovljena Jugoslovensko - češkoslovaška liga v Ljubljani, organizacija, ki si je nadelala nalogo, da s svojim delovanjem širi in poglobljuje bratsko vzajemnost med češkoslovaškim in jugoslovenskim narodom na političnem, kulturnem in gospodarskem polju. V časih, ko se je pokazalo, da sta Jugoslovenca in Češkoslovaška navezani druga na drugo in da morata svoje državne in narodne interese uspešno zastopati le v bratski vzajemnosti na vseh poljih, je ustanovitev take organizacije v enem izmed centrov naše kraljevine največjega pomena, saj je to prvi korak k temu, da se enake organizacije ustanove po vseh večjih mestih širom naše kraljevine. Ustanovnega občnega zbora se je udeležilo lepo število narodnega občinstva vseh slojev in stanov. Pravčasno je bilo zastopano zlasti državstvo in naše narodno ženstvo, kar zadoščanjem beležimo. Prostorna dvorana mestne zbornice je bila polna.

V imenu pripravljalnega odbora je otvoril zborovanje g. dr. Rudolf Krivic, ki je v svojem govoru očrtal važnost takšne organizacije, kakor je Liga, za medsebojno spoznavanje in zblizanje češkoslovaškega in jugoslovenskega naroda. Na to je naznanil, da je protokotat Lige prevzel g. pokrajinski namestnik Ivan Hribar, ki pa se žal radi boleznih ne more osebnoudeležiti ustanovnega občnega zbora. Takisto je sporočila ga. Franja dr. Tavčarjeva, da pozdravlja ustanovitev Lige, pripravila svoj pristop, da pa je zadržana se udeležiti občnega zbora.

Pravila novega društva je prečital g. dr. Iv. Lah ter orisal cilje, ki jih zasleduje Liga s svojim delovanjem.

Nato je odredil predsedujoči dr. Krivic volitev odbora. Volitev

se je izvršila per acclamationem. Na predlog glavnega urednika Pu. stosle mška so bili izvoljeni gg.: dr. Karel Triller za predsednika, dr. Josip Hacin in dr. Gustav Gregorin za podpredsednike, za odbornike: dr. Arnost Brilej, dr. Riko Fux, Ivan Vavpotič, dr. Ivan Lah, dr. Rudolf Krivic, Hanuš Krofta, Fran Govekar, Viktor Zalar, Zorka Fakin, dr. Otokar Beneš Jan Ružička in Peter Šterk, za namestnike pa: dr. Juro Hrašovec, dr. Janko Zirovnik, Fran Kobal, Ivan Mohorčič, dr. Ljudevit Pivko in Rudolf Juhan. Za revizorje sta bila izvoljena: Ivan Podržaj in Henrik Franzl.

Ker je bil predsednik dr. Triller zadrtan, je prevzel predsedstvo dr. Josip Hacin, ki je dal besedo g. generalnemu konzulu dr. Otakarju Benešu. G. generalni konzul je v svojem govoru izrekel pripravljalnemu odboru svoje priznanje za uspešno delo ter želel novo osnovano organizacijo popolnega uspeha v delu za češkoslovaško jugoslovensko vzajemnost tako na kulturnem in gospodarskem, kakor predvsem na političnem polju, ter ji staval za vzgled delovanje enake Lige v Pragi, ki si je s svojim smotrenim delom pridobila velikih zaslug za poglobitev odnošajev med Jugoslavijo in Češkoslovaško. Podpredsednik dr. Hacin je naglašal važnost pravkar ustanovljene organizacije zlasti na političnem in gospodarskem polju, povdarjal, da so nam bili Čehi v preteklosti učitelji na gospodarskem polju, na političnem poprišku na naši zvesti sobojevniki in izrazil željo, da bi delovanje pravkar ustanovljene lige obrodilo stoterni sad.

★

Kultura.

REPERTOIR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama:

Sreda, 9. novembra: Revizor. Izven. Četrtek, 10. novembra: Komedijska zmešnjav. Izven.

Petek, 11. novembra: Revizor. D.

Opera:

Sreda, 9. novembra: Boheme. E. Četrtek, 10. novembra: Rigoletto. B. Petek, 11. novembra: Evangeljnik. C.

— Spored žalnega koncerta »Glasbene Matice« ki se vrši v ponedeljek, dne 14. t. m. ob 8. zvečer v Unionski dvorani. Spored izvalata pevski zbor in orkestralno društvo Glasbene Matice v Ljubljani. 1. Hristič Stevan K. Opelo. 2. Zalmi obredni speli za mešani zbor. Posvečeno izginolim, umrlim in žrtvam v vojni za narodno osvobodjenje 1912-1918. 3. Foerster Anton: »Umri le mož«. 4. Moški zbor. Odmor. 5. Suk Josip: Meditacija na staročeški korali »Sv. Vavclava«. Za godalni orkester. 6. Mokranjac Stevan St.: »Hvalite Gospoda«. 7. Iz Božanstvene službe, po srbskih narodnih napevih. Mešani zbor. 8. Čajkovskij Peter K.: Gospodi pomiluj! Otče naš! Hvalite Gospoda! Mešani zbori iz liturgije Sv. Ivana Zlatoustega. Predprodaja vstopnic v pisarni Glasbene Matice v Ljubljani. Gosposka ulica št. 8, I. nadstropje.

— U. »simfonistični koncert. Danes, v četrtek, 10. t. m. ob 8. zvečer se vrši v unionski dvorani prvi simfonistični koncert orkestra Dravske divizije pod vodstvom g. kapelnika dr. Jos. Cerna. Na vzporedu so tudi velike točke: Glinkova uvertura »Ruslan in Ljudmila«, Mendessova koncertna piesa za gosli in velika godna ali romantična simfonija Brucknerjeva. Obeta se nam torej velik umetniški užitek.

Ljudsko vseučilišče v Celju.

ki ga je ustanovil »Klub naprednih slov. akademikov« v Celju, je našlo vsestransko razumevanje in zato so njegovi uspehi najlepši. Prvotna njegova voditeljja, predsednik g. vl. svetnik Lilek in tajnik g. nadučitelj Bizjak sta bila na zborovanju dne 31. okt. zopet izvoljena v vodstvo odbora, ki se je obenem izpolnil in povečal, tako da šteje 22 članov in so v njem zastopana vsa celjska kulturna društva in predavatelji. Obenem se je na zborovanju natančno začrtala pot bodočega delovanja vseučilišča. Predavanja se bodo vršila do junija prihodnjega leta. Obravnavajo različne panoge znanosti in literature, zastopana so med njimi pedagoška, gospodarska, socialna itd. Udeležujo se jih redno okrog 200 oseb, a še večjo privlačno silo bodo zadobila, ko se bodo vršila ob skiptičnih slikah. Skriptikon si la nabavil »Klub naprednih slov. akademikov« v Celju za ljudsko vseučilišče. Nadalje bodo izhajala ponatisnjena predavanja v »Prosvetni knjižnici klubov«.

— Knjižnice slovenskega buditelja Imenule se zbira, katero prave zahluje v danih prvih svazku Slovenske ročnice nakladateljstva v Bratislavi (Stefanikova č. 4). Podnik tento lest veden čelnimi muji slovenskimi a chce se svoj šbirku odhlasti vsechny ty drobne pracovnyky slovenské, kteří za madžarské persekuce byli mučení pod různými pseudonymy. Pro

Slovensko mají tito autoři tutěž cenu, jako pro Čechy Rubeš, Tyl, Klípcera. První svazek obsahuje verše Anselma Záborského, prosté veršiky, které překvapují gigantickou silou lásky k utlačované vlasti. Na dílko jest do 15. listopadu vypisána subskripce Kč 10, po 15. bude stát Kč 15.

— »Zbornik za umetnostno zgodovino« 1. in 2. številka tega listka, ki ga izdaja »Umetnostno zgodovinsko društvo« v Ljubljani, je izšla. Urejuje ga dr. Izidor Cankar. »Zbornik« stane na leto 100 kron, za inozemstvo 15 frankov. Vsebina: dr. Fran Stale: Slikar Johannes concavis de Laybaco. — Viktor Steska: O nekaterih ljubljanskih spomenikih. — Dr. Jos. Mal: Donesci k zgodovini zvonarjev in zvonov po Kranjskem. — Izidor Cankar: Umetnost v krščanskem slovstvu. 2. stoletja. — Karel Ozvald: Donesci k estetskemu šolanju česa. — Narodna galerija. — Varstvo spomenikov. — Umetnostno - zgodovinsko društvo. — Bibliografija. — Razstave. — Personalia. — Razno.

— »Prosveta«. Skoro sleherni vas v naši deželi ima svoje društvo, ki mu je naloga zbirati v razvedrilo mlado in staro, nuditi mu svojedrila in izobrazbe ter množiti mu duševne in telesne moči. Imamo bralna, pevka in telovadna društva, dramatične krožke itd. Nove razmere so obudile skoraj vsa naša društva k novemu življenju in uspešnemu delovanju. To delovanje bi bilo še uspešnejše, ako bi bila med posameznimi društvi vez, ki bi jih tesneje družila, neki kašipot, ki bi jim kazal skupni cilj, neki svetovalec, ki bi jim kazal pot za dosego skupnega cilja: narodove izobrazbe, njegovega duševnega in telesnega razvoja. Da se ustvari taka medsebojna vez, je sklenila »Goriška slovenska omladina« izdati mesečnik »Prosveta«. Z naslov sam nam pove, s čim se bo pečal ta mesečnik. Pred vsem ima bit glasilo vseh prosvetnih društev. »Prosveta« bo prinajla članke o naših kulturnih delavcih, o sistematičnem delovanju v društvih, o kulturnih, telovadnih, spornih in drugih prireditvah pri nas in drugod. Nadalje bo prinajla vesti o kulturnem gibanju pri nas in pri drugih narodih. Kajti je treba, da po svojih prireditvah ocenimo svoje delo in da po tulih merimo svoje moči. List bo obsegal društveni, gledališki, telovadni in športni vestnik, poročila o raznih prireditvah, njihova naznanila in ocene, nasvete društvom in druge organizatorne vesti. Objavljal bo tudi kritike novih knjig. Kolikor bodo dopuščala denarna sredstva, bo postregel list pevskim društvom z izdajo novih skladb v posebnih prilozih. Po možnosti bo prinajla list ilustracije. Ta list je nujno potreben, ako hočemo, da doseže naše društveno delovanje višjo stopnjo. S takim listom, ki naj bi dal daljstvenemu delovanju pravo smer, preprečimo, da ne zaidelo društva na kriva pota pri čemal in telesni vzroli naroda. List se bo tiskal in 24 straneh četverke. Cena se bo določila tako, da bo hodo zmogla tudi najširši sloji. List bo prišel izhajati v kratkem bržčas izde 1. številka 1. decembra. Danes na vašino na sodelovanje in naročbo. »Goriška slovenska omladina«, Tiskovni odsek, Gorica, Corso Verdi 37.

Dneone vesti.

V Ljubljani, 10. novembra 1921.

Sestanek političnega kluba in odbora v petek 11. t. m. se ne vrši, ker je več članov zadržanih v ledi. O. Z. J. N. i. U. na magistratu, ki je sklicana na isto uro.

Ali bo državna oblast to trpela? Klerikalni listi so pričeli s koncentričnim ognjem proti državi. Sistematično zbirajo po vsem svetu vesti, ki so direktno ali indirektno naprjene proti naši državi ter jih komentirajo v tonu, ki mora nujno vzbuditi pri nerazodni masi mržnjo proti državi vobče, proti Srbom se posebe. Vzemite v roke »Slovenca«, »Novi čas«, »Našo Moč«, »Domoljub« povsod samo zabavljanje proti državi, povsod samo blato in gnojnico na naše državne naprave in naše državnike. Nikjer ne najdete objektivne, kamoli blagohotne kritike, nikjer ne opazite želje pomagati pri zgradbi državnega poslopija, povsod zrete samo besno težnjo, oblatiti, podreti in razrušiti vse, karkoli je v zvezi z našo kraljevino. Lahko trdimo, da so klerikalni listi pravi kompandiji naravnost peklenškega sovražstva in mržnje proti naši narodni državi. Gadjje, ki so po prevratu strahopetno skrili svoje strupene zobe, bojejo se, da bi viseli na prvem kanclarju habsburške kreature, ki so se ob polomu Avstrije v splošni konsternaciji odpovedale vsem visokoletnim mislim, so zopet zagomazale in lezejo zopet na dan. Zrasti so jim zopet grebeni in napolnili z otrovom votli zobje. Ogenj in žveplo bluvajo sedaj na vse, kar je kolikaj spominja na rodno državo in gorje tistemu, ki si še upa prisegati na sveti in svetli državni prapor. A naše oblasti na vse to mirno — molče! Ne zganijo niti z mezinem! In če jih opozorite na njih dolžnost, skomizgnejo ravnodušno z rameni in se sklicujejo na — ustavo. Toda mi pravimo — k vragu s takšno ustavo, ki daje samo privilegije za razdiranje one države, ki so jo s krvjo in znojem ustanovili legijoni naših najboljših sinov! Čemu pa imamo zakon v zaščito države? Ali naj bo tudi ta zakon »lucus a non lucendo«?

Velikodušno darilo. Prejeli smo to pismo: »Velespoštovani g. glavni urednik! Navdušen krasnim potekom večerajnjega ustanovnega občnega zboranja Čehoslovosko-jugoslovenske lige, usojam si Vam, g. glavni urednik, kot enemu izmed najbolj zaslužnih ustanoviteljev imenovane Lige, izročiti znesek 10.000 K, kateri znesek poklanjam v kritje stroškov, zvezanih z ustanovitvijo naše lige. Prosim, da blagovolite ta znesek izročiti Čehoslovosko-jugoslovenski ligi. Beležim z odličnim spoštovanjem udani generalni konzul dr. Beneš. V Ljubljani, dne 10. nov. 1921. G. generalnemu konzulu, ki z idealno vnamo pospešuje vsako akcijo, ki meri na poglabitev bratskih stikov med našim in čehoslovoskim narodom, izrekam za velikodušno darilo iskreno zahvalo. Denar izročimo blaginiku Lige.

Ob priliki prve obletnice Rapala priredi »Jugoslovenska Matice« naš mladini dvojno predavanje. Predaval bo dr. Ivan Lah o zasedenem ozemlju in to predavanje bo pojasnjevalo okoli 90 skopičnih slik. Prvo predavanje bo v petek, dne 11. t. m. za srednješolce, drugo predavanje pa je v soboto, dne 12. t. m. za meščanske in ljudskošolsko mladino. Oba predavanja se vršita v veliki dvorani hotela Union točno ob pol šestih zvečer. Predavanji sta sicer v prvi vrsti namenjeni mladini, vabi pa se tudi vse drugo občinstvo, ki ima ljubezen in zmisel za naše brate. Vstop je prost, brez vsake vstopnine. Pozivamo narodno občinstvo, da se udeleži predavanj v čim večjem številu.

Rectacijski večer. V nedeljo 13. t. m. ob 20. priredi Vladimir Premru skupno z dvema še neznanimi tovarišema I. rectacijski večer najmlajših. Vstopnina: sedeži 12 K, stojšča 6 K.

Važna seja. Poslanec prof. Reiser, predsednik O. Z. J. N. i. U., sklicuje sejo, da poroča o najnovejšem delu in o uspehih splošnih zahtev jav. nam. in upok. za petek 11. t. m. ob 18. v sejni dvorani Mestnega magistrata O. Z. J. N. i. U.

Žrtve zrakoplovstva. Aviatični poročnik Srečko Žitnik, sin pokojnega dvornega svetnika in guvernerja za Prekmurje Žitnika, je zgorel v zraku 8. t. m. ob poizkusu nekake aeroplana v Novem Sadu. Ranjki je po dveletnem službovanju pri ljubljanski aeroplanski eskadrili tu dovršil svojo pilotno izobrazbo. Bil je vseskozi značajan oficir ter zelo priljubljen med tovariši in moštvo. Za uspešni zračni boj z dvema nemškima aviatikoma maja leta 1920 o priliki koroških bojev je bil umrl odtikov z zlato Miloš Obiličevu kolajno za hrabrost. Značajnemu, v svojem poklicu padlemu tovarišu lahka zemljica, rodbini iskreno sožalje!

Smrt učitelja. Z Gameljnov nam poročajo: V gozdu od črnskega mosta proti Gameljnovu so na cesti našli mrtvega g. Leopolda Suhodobnika, upokojenega učitelja, stanovalca na Dobeni.

Na poti iz Ljubljane ga je zadela kap. Pokojnik, star 78 let, je kot penzionist živel v siromašnih razmerah. Vsek dan je hodil v Ljubljano, da je v kavarni prečital časopise — naročiti si jih ni mogel — ter svojem prinesel iz Ljubljane kakšne malenkosti. Leta 1866. se je kot prostovoljec udeležil vojne proti Prusom. Starček je bil zaveden narodnjak in mladeniško navdušen Jugosloven. Ko je izbruhnil svetovna vojna, so ga zaprli in je bil več mesecev v preiskovalnem zaporu, ker je prečito kazal svoje simpatije za Srbijo in Rusijo. Značilno je, da so pri mrtvecu našli sliki kralja Petra Osvoboditelja in kralja Aleksandra. Pokopali so ga danes popoldne na pokopališču v Smarterm pod Smarnogorjo. Vrlemu možu, ki je v najtežjih časih ohranil mladeniško navdušenje za narodne ideale, bodi ohranjen blag spomin.

Smrt kosa. Umrla je v Zagrebu bivša hotelirka v Ljubljani g. Marija Novak. Blag ji spomin!

V podporo uradniški menzi v Mariboru za nakup živil članom in revnemu dištvu, ki dobiva hrano za nižnjo ceno, deloma tudi brezplačno, prirede člani te obrednice v soboto, 12. t. m. zvečer v dvorani Kasine uradniški ples, na katerega se vabijo vsi priljubljeni obrednice.

Popisno pole za šolsko matico se oddajajo ob navadnih uradnih urah na magistratu v mestnem ekspeditu, Mestni trg 27. III. nadstropje.

Dragi sodniki in mali računari. Ugotovljamo, da notica pod tem naslovom ni pisal in ne poslal g. Fran Pire v Mariboru. Dotična notica je bila napisana v Ljubljani.

Vlak ga je povelil. V sredo, 8. t. m. so našli na železniški progi med Metliko in Rosalnicami mrtvega F. Obermanna, posestnika iz Curli. Vlak mu je odrezal levo nogo med členkom in ga tudi na glavi enako razmečkal. Mož je bil precej višen. Jeli na tlu asfal ali se ni mogel pravočasno ogniti, ni znano. Ponesrečenec zapuščal ženo in več otrok.

Krompir za Ljubljano. Občinstvo se opozarja, naj pošlje kakor hitro mogoče po krompir v barake za šolo na Ledini, Kotnikova ulica, ker mestna apotviziacija vsled mrzlega ne bo nabavila nikakega krompirja več.

Strašna smrt pod vlakom. V ponedeljek zvečer se je na prelazu blizu vojaške bolnice v Mariboru na koroški progi vrغل v Mariboru znani Nikolič, bivši uradnik »Osterr. Getreide-Einfuhr-Gesellschaft« pred večernim vlakom. Odkar je bil odpušen, je v brezupno razkošno zapravil zadnje prihranke. V ponedeljek se je vrغل pod vlak, ki ga je strašno razmesaril.

Zagoneten slučaj Nikolič. Dosedanje poizvedbe glede strašne smrti Srba Nikoliča v Mariboru so dognali, da je izključen roparski umor, kakor nekateri trdijo; gre le za vprašanje ali se je Nikolič sam vrغل pod vlak ali je le ponesrečil. V slednjem slučaju se domneva, da se je Nikolič peljal z večernim koroškim vlakom ter da je pred prvim prelazom pod vojaškim oskrbovališčem skočil, hotel si prihraniti vožnjo na južni kolodvor, sam raz stopiti kupeja, kar bi odgovarjalo načinu pretrgane desne noge in roke, dočim je ostalo truplo obležalo niže doli v razdalji 38 korakov od prve sledi. Proti temu govorijo pa okolnosti, da so se sledovi razmesarjenja našli že na stolu in sicer kar je zopet čudno, ne že pri prvih, ampak še je pri naslednjih kolesih. Velika poškodba na glavi, ki je dala povod za domnevo o umoru, je po zdravniški izpovedbi posledica pritiska, ali vsled stroja ali kamenja. Našli so pri njem listino z dvema kronama, legitimacijo; ura je obstala ob 21., torej takol po strašni smrti. Čudno je tudi, da niso našli pri njem ne suknje, ne pokrivala; glede slednjega trdijo priče, da so ga videli že popoldne na državnem mostu tudi brez pokrivala. Vsekakor je to še zagoneten slučaj, katerega drž. policija pridno zasleduje.

Našim restavratorem, krčmarjem in kavararjem. V kratkem vas posetijo obrednice »Kola jugoslov. sester« s prošnjo, da prevzamete v razprodajo svojim gostom njih srečke. Vi, ki ste bili vseskrat na svojem mestu, kadar je šlo za rodoljubno in človekoljubno delo, pokazite tudi sedaj, da znate ceniti trud naših »Kolašic« in ugodite njih prošnji ter potrdite ne čemprije razpečati srečke, katerih glavni dobiček je 50.000 kron. — Prosimo lepo! — »Odbor jugoslov. sester«.

Razne ustanove za reveže. Magistrat razpisuje kopo ustanov za revne novoročence, za vdovljene rodbinske očete in matere, za obubožane obrtnike, ki so ljubljanski meščani, za uradniške sirote, za onemoglo posle itd. Razpis je na magistratu javno razglašen in se naj interesenti tam bliže informirajo.

Baranjski begunci raznih intelektualnih poklicev žele zaposlenja, oziroma primerne službe. Posredovalnica za delo in inspekcija dela v Ljubljani daje v zadevi informacije in sprejemata priglase.

Originalni lepaki naznanjajo že dni po mestu veliko veselico naših kolezarjev na Martinovo nedeljo v Narodnem domu. Na sporedu je predvsem razdelitev nagrad zmagovalcem v letošnji dirkah, ko so se naši kolezarji celo v mednarodni dirki v Nemški Avstriji odlično izkazali. Tudi v zadnjih zagrebskih dirkah so sigurno in trdnost odnesli vsa prva mesta. Zabavni del obsega posebno novost za Ljubljano. Veliki sud, dalje srečeval s prekrasnimi vrednotnimi darili, kolo sreče, ples in polno drugih originalnih zabav. Na Martinovo vsi v Narodni dom za veselico kolezarjev.

Občinsko sodišče za pobljanje draginje v Ljubljani.

Da bode moglo sodišče res vršiti svojo dolžnost, je v prvi vrsti potrebna podpora občinstva, ker brez podpore občinstva osobito konsumentov sodišče samo ne more zasledovati ali izslediti izkoriščevalcev današnjih neurejenih gospodarskih razmer. Da bode občinstvo o delokrogu sodišča informirano, prinašamo izveček najvažnejših prestopkov, ki jih sodišče za pobljanje draginje zasleduje in kaznuje. Kdor nima označenih cen življenjskih potrebščin v trgovini ali na trgu ali jih ne izobesiti na vidnem kraju, se kaznuje z zaporom od 10 dni do 3 mesecev in v denarju od 1000 do 10.000 dinarjev.

Kdor kopiči življenjske potrebščine v večji količini nego jih sme po obsegu svoje trgovine običajno imeti, se kaznuje z zaporom od 1 meseca do 1 leta in v denarju od 25.000 do 200.000 dinarjev. Kdor naredi potrebščine nerabne, da bi zmanjšal njih količino ali omejil njih prodajo, ali kdor ponuja višjo ceno od navadne, zato da bi si pridobil prvenstvo med kupovalci, se kaznuje z zaporom od 10 dni do 3 mesecev in v denarju od 1000 do 50.000 dinarjev.

Kdor prodaja življenjske potrebščine preko cen, ki so določene, se kaznuje z zaporom od 1 meseca do 1 leta in v denarju od 25.000 do 200.000 dinarjev.

Isto kazen dobi, kdor krivo fehta ali zmanjšuje porcije pri prodaji.

Kdor kupuje življenjske potrebščine plačevaje višje cene nego jih je določil občinski odbor, se kaznuje z zaporom 10 dni do 3 mesecev in v denarju od 1000 do 10.000 dinarjev.

Kdor se bavi z verzično trgovino življenjskih potrebščin ali se spušča v druge nebedne spekulacije, ki merijo na podraževanje cen življenjskih potrebščin, se kaznuje z zaporom od 6 mesecev do 5 let in v denarju od 50.000 do 200.000 dinarjev.

Za življenjske potrebščine se smatrajo: hrana (semkal spadajo tudi živali, namenjene za klanje), obleka, obutev, kurjavnica, razsvetljavnica in mlo kakor tudi material za izdelovanje teh predmetov.

Gospodarske vesti.

Povišanje agia pri uvozu carin.

Počenski od 10. novembra se račun pri uvozu carini 100 zlatih dinarjev za 500 dinarjev v novčanicah, odnosno 2000 kron med tem ko se je dosedaj zaračunjavalo za 1000 zlatih dinarjev 400 dinarjev ali 1600 kron. Povišani agia (400% namesto dosedanjih 300%) se plača za vse blago, za katerega do vstevši 9. novembra ni bila plačana uvozna carina. Povišani agia se plačuje pri uvozu carini, sporednih pristojbinah.

Pri monopolskih predmetih se računa monopolna taksa v razmerju 100 zlatih dinarjev za 200 dinarjev v novčanicah.

Enako se računa pribitek pri luksuznem blagu, katerega seznajam bi bil objavljen v »Uradnem Listu« št. 11 t. l. po kurzu 100 zlatih dinarjev je jednako 200 dinarjev v novčanicah, torej s 100% agiom.

Pri izračunavanju carine ad valorem se računa carina po v tarifi določenih odstotkih brez agiopribitka. O podrobnostih bo izdala generalna direkcija carine še poseben pravilnik.

NIKAK MORATORIJA.

Beograd, 10. nov. (Izv.) Prvotne vesti o moratoriju za trgovska plačila v inozemstvu so brez vsake podlage. Na merodajnem mestu je podana decidirana izjava, da se na take ukrepe o moratoriju ni nikdar mislilo. Na konferenci o padcu dinarja so zahtevali nekateri beogradski trgovci moratorij, ni pa to zahtevala niti beogradska Trgovska zbornica kot edina merodajna zastopnica trgovstva.

g Kontrola nad državnim posojilom. Finančni minister zahteva, da se ustanovi parlamentarni odbor, ki bo nadziral uprabo zadnjega 7% investicijskega posojila.

g Zunanje državno posojilo še ni zaključeno. Zagrebski »Obzorje« poroča iz Beograda, da se po povrne finančni minister dr. Kumanudi najbrže potrditjem v Beograd. Dr. Kumanudi ni v Londonu nič končovalnega sklenil, pač pa so je pogajal na povratku s francoskim konzorcijem v Parizu in s ameriškim konzorcijem, ki je stavil ponudbe glede posojila. Pogojni angleških konzorcijev so bili nesprejemljivi, ameriški in francoski predlogi so pa mogoče boljši.

g Živinjski sejem v Mariboru, dne 8. novembra: Prignalo se je: 126 volov, 10 bikov, 344 krav, 7 telet, 7 konj. Cene: debeli voli kg žive teže 15 do 20 K, poldeboli 11—14, plemenski 11 do 14, bikji za klanje 9—11, glavne krave debele 12—14, plemenske krave 7 do 12, molzne 12—16, breje 10—16, mlada živina 7—13, teleta 14—16, krave klb. basarice 6—7.

g Nove maksimirane ose v Mariboru so v glavnem ostale iste. Maksimirana pa ni mast in jajca. Male razlike so tudi pri mesu: I. kategorija: spodnji del, 22 K, zadnji 24 K; II. kategorija: spodnji del, 18 K, zadnji 20 kron; III. kategorija: ne glede na vrsto 16 K. Maksimirane so tudi cene za drobovino: sveži jezik 20 K, k. vampi 6 K, pljuča 8 K, obisti 16 K, možgani 16 K, vime 8 K, parkiji 5 K, gobec 8 K, koji 20—30 K. Mleko po 8 K — ampak

dobilo se ga ne bo, ker ga že doma prodajajo po 12 kron.

g Dobava lesenih zabojev. Uprava državnih monopolov v Beogradu naznanja Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se vrši dne 2. decembra t. l. oферna licitacija glede dobave 76.800 komadov zabojev iz mehkega lesa. Predmetni pogoji so interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

g Petrolejski vrelci na Hrvatskem. Iz Zagreba javljajo, da je minister rude in šuma izdal rudosledstveno koncesijo za izsledovanje petroleja na Hrvatskem ameriški petrolejski družbi »Standard Oil Camp.« Ta družba namerava v naši državi ustanoviti petrolejsko družbo z večmilijonskim kapitalom. Naša država bo pri tej družbi udeležena s 25%.

g Prodaja bakrenega kamna. Okrajno glavarstvo v Celju naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani da se prodaja na oферtni licitaciji ca 430 ton bakrenega kamna (Kupfer-

stein) z vsebino približno 21% čistega bakra, ležečega pri Državni cinkarni v Celju dne 22. novembra 1921. Oферtne ponudbe, ki morajo biti v zatvorenem kuvertu pod pečatom, opremljene z 20 dinarskim kolkom se bo sprejemalo imenovanega dne do 11. ure popoldne v pisarni ravnateljstva Državne cinkarne. O ostalih dražbenih pogojih se interesenti lahko informirajo pri okrajnem glavarstvu v Celju, soba št. 7 med uradnimi urami.

g Znatno povišanje tarifov v Avstriji. Avstrijska uprava je zvišala transportno in druge prometne tarife za znatno zneske. Železniška vožnja II. in III. razred je povišana za 200%, I. razred za 350%. Blagovna tarifa za 200%, tarifa za živila za 100%. Tudi poštnina je znatno zvišana. Navadna pisemska poštnina znaša 10 K, za inozemstvo 25 K. Brozjavne pristojbine so zelo zvišane. Minimum brozjava velja 200 K. Telefonske pristojbine so zvišane za 200%. Zvišanje tarifov je povzročil rapidni padec avstrijske valute.

Najnovejša poročila.

USPEH DRŽAVNEGA POSOJILA.

Beograd, 10. novembra. (Izv.) Vlada je dobila iz Pariza povoljne vesti o uspehih ministra dr. Kumanudija glede zaključitve posojila, o izplačilu vojne odškodnine in o izplačilu podpore za ruske begunce.

KONFERENCA ZA ZAŠČITO DOMAČE INDUSTRIJE.

Beograd, 10. novembra. (Izv.) Generalna direkcija carin je za danes dopoldne sklicala sestanek delegatov vseh monopolskih industrij, na kateri se bo razpravljalo o ukrepih za zaščito industrije monopolskih izdelkov proti inozemski konkurenci.

ČESKA MUNICIPIJA ZA JUGOSLAVIJO.

Gradec, 10. nov. (Izv.) Kakor javljajo graški listi, je v zadnjih dneh pasiralo Gradec pet velikih čehoslovoskih transportov municije pod spremstvom čehoslovoskega vojaštva v Jugoslavijo. Celokupno je transport tvoril 111 vagonov različne municije. Pričakujejo še dva transporta.

SVINČENI RUDNIK V MEŽISKI DOLINI.

Beograd, 10. novembra. (Izv.) Kakor znano, je prevzel neki angleški konzorcij svinčene rudnike v Mežiški dolini od avstrijske »Union« rudniške družbe. Angleška družba je pripravljena naši državi odstopiti 25% akcijske. Ker država ne more tako velikega kapitala investirati v te rudnike, je priporočljivo, da se za akcije zanima privatni kapital.

Položaj v Albaniji.

IZPRAZNITEV ALBANIJE.

London, 9. novembra. V spodnji zbornici je izjavil zastopnik vlade Harmsworth, da so jugoslovenske čete zasedle Lurijo in Oroše ter da prodirajo še dalje. Velesposlaniška konferenca se je v soboto zjednila glede albanških mej. Ta dogovor se sporoči interesiranim strankam, na kar se povabi jugoslovenska vlada, da umakne svoje čete z albanškega ozemlja. Angleška vlada izjavlja, da pripoznava službeno vlado v Tirani kot veljavno vslado za vse Albanijo. Albanska vlada se je znova obrnila do Zveze narodov. Upati je, da bo jugoslovenska vlada sprčo odločbe velesposlaniške konference opoklicala svoje čete, akcija njena pa je tako težka, da je angleška vlada naprosila generalno tajništvo Zveze narodov, da naj nemudoma interpellira Zvezni svet glede aplikacije člena I. na sedanjo situacijo, da se store potrebne odredbe za slučaj, ako bi se jugoslovenska vlada še nadalje upirala obveznostim, ki jih jej nalaga pogodba.

MADŽARSKA SE POKORI SKLEPOM VESELIL.

Dunaj, 10. novembra. (Izv.) Iz Budimpešte javljajo potom madžarskega dopisnega urada: Z ozirom na sobotno demaršo zastopnikov velike antante se je madžarska vlada obvezno izjavila se pokoriti sklepom poslaniške konference v Parizu (z dne 4. februarja 1920 in 2. aprila 1921), ki prepoveduje restavracijo Habsburžanov. — Madžarska vlada dalje izjavlja, da brez privojenja poslaniške konference v vprašanju volitve kralja ne stori nobenih korakov. — Vlada je dalje pripravljena predložiti parlamentu prohibitivni zakon proti vsaki habsburški propagandi.

Pariz 10. novembra. (Izv.) Havas javlja, da je poslaniški svet izjavil madžarske vlade vzel z odobrenjem na znanje.

POGODBA MED ČEHOSLOVAŠKO IN POLJSKO.

Pogodba velja pet let.

Varšava, 9. novembra. Čehoslovosko-poljska pogodba vsebuje naslednja določila: 1. Obvede državi si medsebojno jamčita za integriteto na podlagi pogodb, katerim se imata zavajati za svojo neodvisnost. 2. Če bi bila tretja izmed držav napadena na kakr trati državi, se obvede državi obvezujeta, da bosta obranili napadeno državo.

hotno nevtralnost in da bosta dovolili napadeni državi prevoz vojnega materiala čez svoje ozemlje. 3. Poljska izjavlja, da ni zainteresirana v slovaškem, čehoslovoska republika pa ne v vzhodno-gališkem vprašanju. Vsaka država se obvezuje razpustiti na svojem teritoriju vse take organizacije, ki bi stremile za tem, da se odloči eno izmed zgoraj omenjenih ozemelj od sosedne države, in zadržati delovanje takih organizacij. 4. Vsaka izmed obeh držav bo obvestila drugo državo o pogodbah, katere bi sklepala s kako tretjo državo. 5. Trgovinska pogodba. 6. Eventualna sporna vprašanja med obeh državama se predlože razsodišču. Nobena izmed obeh držav ne sme skleniti dogovorov, ki bi nasprotovali določilom te pogodbe. Pogodba velja pet let.

PETROGRAD SE SPREMI NI MED NARODNO PRISTANIŠČE.

Reval, 10. novembra. Iz Petrograda javljajo, da se vrše pogajanja med Anglijo in sovjetsko Rusijo glede petrogradskega pristanišča, ki naj bi prišlo pod mednarodno upravno kontrolo. Anglija zahteva odstot komisarja Zinovjeva.

PLAČILO VOJNE ODŠKODNINE.

Berlin, 10. novembra. (Izv.) Včeraj je tu sem dospela medzavezniška reparacijska komisija. Prihodu komisije pripisujejo veliko važnost. Anglija skuša odstraniti vse plačilne težkoče Nemčije. Kakor smatrajo, bo reparacijska komisija od vlade zahtevala obrok vojne odškodnine v znesku 100 do 200 milijonov zlatih mark do 15. novembra.

KDO KUPUJE DEVIZE ZA DUNAJ IN BERLIN?

Zagreb, 10. novembra. (Izv.) K beogr. večerajšnji konferenci pristavljajo listi, da je preds. zagr. borze g. dr. Dušan Plavšić je v daljšem zagovoru zaviral vse napade na zagrebske banke, češ da se bavijo z nedovoljeno spekulacijo valut in daviz, naglašal je, da so vse zagrebske banke strogo drže pravilnika o trgovanju z devizami in valutami in se jih lahko vsak čas kontrolira. Glede forsiranja deviz Dunaj in Berlin je izjavil predsednik zagrebske borze, da se največji del kupitij izvaja na račun Beograda in Ljubljane.

Borze.

Zagreb, 10. novembra. Danes je katastrofalen padec valut zaradi novih odredb. Dolar padel ob 2. pop. na 260. — Zagreb, 10. novembra. (Izv.) Današnja predborza. Devize: Pariz —, 22.—, Curih —, 55.—, London —, 1220.—, Berlin —, 128.—, Dunaj —, 5.10, Praga —, 350.—, Italija —, 11.70, New York —, 285.—, Budapešta —, 30.—.

Zagreb, 10. novembra. (Izv.) Na današnji predborzi je zaznamovani velik padec valut. Lira je znatno padla. — Zagreb, 9. nov. (Izv.) Definitivni zaključki borze. Devize: Pariz 27.—, 27.40, Curih 66.—, 69.—, London 1420—1435, Berlin 130—135, Dunaj 6.20—6.40, Praga 403—408, Italija 14.50—15, Novi Jork 359—360, Budimpešta 34—34.50. — Valute: francoski franki 25—0, funt. šterl. 1220 do 1300, nemške marke 140—0, lire 14 do 14.20, dolarji 357—368, madžarske krome 16—20.

Curih, 9. novembra. Zagreb 1.40, Dunaj 0.1799, Berlin 2.20, Praga 6.—, Milan 22.35, Pariz 38.849, London 21.05, New York 5.34.

Trst, 9. novembra. London 94.80, Zagreb 6.60, Berlin 10.—, Pariz 174.50, Curih 450.—, New York 24.—.

Praga, 9. novembra. Zagreb 26.50, Budapest 8.75, Berlin 34.—, Curih 17.40, Milan 3.90, Pariz 6.75, London 370.—, New York 94.—.

Pariz, 9. novembra. Dunaj 0.465, Berlin 5.625, Praga 14.75, Milan 54.25, New York 13.73.

Dunaj, 9. novembra. Pariz 436.—, Curih 1.135.—, London 23.800.—, Berlin 2.300.—, Zagreb 1.625.—, Praga 6.600.—, Milan 247.—, New York 6.050.—.

Berlin, 9. novembra. Zagreb 60.—, Dunaj 8.75, Praga 280.—, Curih 46.95, London 982.50.

Prostovoljna dražba

kompl. nove oprave spalne sobe iz orehovega lesa, kompl. kuhinjske oprave, starega pohištva, obleke, skoraj novega pokritega voza (brek), preše za sadje, telice, i. t. d., se bo vršila v nedeljo, dne 13. novembra 1921 ob 10. dopoldne v Litiji št. 26 (pri Urški).

8064

ZELEZNIŠKE PRAGOVE,

bukve in hrastove kupi v vsaki množini uvozna trdnost Janko Lavrič, Strasbourg, France, rue Charles Appell, 1. Natančne ponudbe franco špije! Obojestranska bančna garancija. Ponudite tudi druge izvozne predmete.

7963

Štev. 12.243—21.

8033

Razglas.

V smislu odloka Direkcije plena v Beogradu od 22. oktobra 1921, Br. 18569

se proda na ofertalni licitaciji ca 430 ton bakrenega kamna

(Kupferstein) z vsebino 21 % čistega bakra, ležečega pri Državni cinkarni v Celju, dne 22. novembra 1921.

Ofertalne ponudbe, ki morajo biti v zatvorjenem kuvertu pod pečatom, opremljene z 20 dinarskim kolekom, bo sprejemal podpisani urad imenovanega dne do 11. ure dopoldne v pisarni Ravnateljstva državne cinkarne. O ostalih dražbenih pogojih se interesi lahko informirajo pri okrajnem glavarstvu v Celju, soba št. 7 med uradnimi urami.

8033

Razpisujemo dobavo lesnega materiala za leto 1921

v naslednjih množinah in dimenzijah:

13100 kmd 2-4 x 15 x 15 x 26 navadnih hrastovih pragov,
600 . 2-4 x 15 x 18 x 30 hrastovih sklepnih pragov,
2500 . 1-6 x 14 x 13 x 20 hrastovih ozkotirnih pragov,
100 . kretniških in mostnih hrastovih pragov v predpisanih dimenzijah in dolžinah,
1200 . mostnih plohov in desk v predpisanih dolžinah in dimenzijah.

Za navadne sklepne in ozkotirne prage je navesti ceno po komadu, za kretniške in mostne prage, za deske in mostne ploke pa ceno za m².

Dobava se mora izvršiti do 1. septembra 1922.

Ponudbe naj se vpošljejo na „Obratno ravnateljstvo juž. želez. odd. V/5 obrat malih in lokalnih železnic“ v Ljubljani do 20. novembra 1921.

8070

Kmetovalci, pozor!

Neverjetne uspehe dosežete pri prašičih govedih itd. ako primešate hrmi redilni prašek Rodin lekarnarja Pleschija v Ljubljani.

Klubna garnitura

ali vsaj dva klubna fotelja in dobro ohranjen pisalni stroj (Underwood ali Remington) se kupi takoj. Naslov pove An. zav. Drago Beseljak & drug. Ljubljana, Sodna ulica 5. 8017

PAPIR

večja množina makulturnega papirja se prodava vpravi Slov. Naroda.

Usnjarijem priporočamo ribje olje

(Fischtran). Zahtevajte oferte in vzorce.

Drogerija „Sanitas“, Celje. (Slovenija).

Stroje za žage

Estor — Altötting

dobavlja brzo po najnižjih tvorničkih cenah

„ALAT“ d. d. Zagreb, Galjeva ulica 59.

Lokomobile

Assmann & Stöckert, Cannstatt

dobavlja brzo po najnižjih tvorničkih cenah

„ALAT“ d. d. Zagreb, Galjeva ulica 59.

Kupujem

vsakovrsten fižol, ječmen in ječmenovo kašo, ajdo. Plača se po najboljši ceni. Ponudbe: Avgust Čopić, Dunajska cesta 41. 7978

Diamalt

Pozor, pekarji! „Diamalt“ tvornice Hauser & Sobotka, Dunaj-Stadlau v predprodajni kakovosti se dobi zopet pri glavnem zastopstvu za Jugoslavijo Edvard Butanec, Zagreb. Skladišče Strossmayerova ulica 10. 7269

Suhu šljivu

Pekmez u buradima

Rakiju, komovicu i šljivovicu

nuđa u svakoj količini i umjerene cijene

TURNUS d. d. za promet robom, Brod na Savi.
Brzjav: Bankario.

Telefon br. 151/9.

Naznanilo.

Slavemu občinstvu vljudo naznanjam, da /ane trgovina Avgust Agnola na Dunajski cesti 11 radi pr /ilive v lastno hišo na Dunajsko cesto 10 od 8. t. m. do pre /a za promet s strankami zaprta. Steklarska delavnica ostane / nadalje odprta. Uhod v delavnico in pisarno na dvorišču. Z /etna otvoritev se po časopisih objavi.

Kakršen gospod, tak sluga.

Velezanimiva burka iz vojaškega življenja. Vprizarja se z velikim uspehom na številnih odrih.

Cena K 9.

Dobi se v Narodni knjigarni v Ljubljani, Prešernova ul. št. 7.

Vizitke, kuverte in pisemski papir s firmo kakor usako-
:: vršne druge fiskovine ::
izvršuje točno

„Narodna tiskarna“.

Naročila sprejema tudi „Narodna knjigarna“.

Vabilo na subskripcijo

Občni zbor našega zavoda je dne 30. oktobra sklenil zvišati delniško glavnico

od K 10,000.000.— na K 30,000.000.—

z izdajo 50.000 novih delnic po K 400.— nominale.

Nove delnice se stavljajo na subskripcijo po sledečih pogojih:

1. Delničarji imajo v smislu pravil pravico opcije na nove delnice v razmerju dve novi na eno staro po kurzu K 600.— za komad, prištevši 5 % obresti od 1. julija t. l. do dneva plačila. V svrhu izvršenja prava opcije je predložiti plašče starih delnic.
2. Preostale delnice se nudijo nedelnicarjem v subskripcijo po kurzu K 700.— za komad pristevši 5 % obresti od 1. julija 1921 do dneva plačila.
3. Nove delnice bodo opremljene s polovičnim kuponom za leto 1921.
4. Subskripcija, oziroma izvrševanje opcije, se vrši pri naših podružnicah v Gornji Radgoni, Kranju, Ljubljani, Murski Soboti in Velikovcu v času od 10. do 30. novembra t. l.
5. Repartitijo neoptiranih delnic si pridrži upravni svet.

Upravni svet

Jugoslovanske Union-banke

preje

Mariborske eskompne banke.